

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАМ, ТЭЭВРИЙН ХӨГЖЛИЙН САЙДЫН ТУШААЛ

2020 оны 08 сарын 17 өдөр

Дугаар А/154

Улаанбаатар хот

Төмөр замын тээврийн нийтлэг багц дүрэм батлах тухай

Монгол Улсын Засгийн газрын тухай хуулийн 24 дүгээр зүйлийн 2, Монгол Улсын Захиргааны ерөнхий хуулийн 68 дугаар, 69 дүгээр зүйл, Төмөр замын тээврийн тухай хуулийн 10 дугаар зүйлийн 10.1.3, 15 дугаар зүйлийн 15.1-т заасныг үндэслэн ТУШААХ нь:

1. Монгол Улсын Захиргааны ерөнхий хуульд нийцүүлэн шинэчлэн боловсруулсан Төмөр замын тээврийн нийтлэг багц дүрэмд багтах “Төмөр замын техник ашиглалтын журам”-ыг нэгдүгээр, “Төмөр замын дохиолол, холбооны журам”-ыг хоёрдугаар, “Галт тэрэгний хөдөлгөөний удирдлагын журам”-ыг гуравдугаар, “Төмөр замын тээвэр дэх осол, гологдлыг судлан бүртгэх журам”-ыг дөрөвдүгээр, “Төмөр замаар ачаа тээвэрлэх журам”-ыг тавдугаар, “Төмөр замаар зорчигч, тээш, ачаан тээш тээвэрлэх журам”-ыг зургадугаар, “Төмөр замын тээвэр зуучлалын үйл ажиллагааны журам”-ыг долдугаар, “Галт тэрэгний зурмаг зохицуулалтын журам”-ыг наймдугаар, “Суурь бүтэц ашиглуулах журам”-ыг есдүгээр, “Суурь бүтэц ашиглалтын тариф тогтоох аргачлал”-ыг аравдугаар, “Төмөр замын тээврийн аюулгүй байдалтай холбоотой зарим объект, үйл ажиллагаанд гэрчилгээ олгох журам”-ыг арваннэгдүгээр, “Төмөр замын аюултай бүс, төмөр замын зурвас газар, аюулгүйн бүсэд төмөр замын болон бусад объект байрлуулах, үйлдвэрлэл, үйлчилгээ явуулах, нэвтрэх журам”-ыг арванхоёрдугаар, “Монгол Улсын хилээр нэвтэрч буй хөдлөх бүрэлдэхүүний бүртгэл хөтлөх, хүлээлцэх журам”-ыг арвангуравдугаар, “Галт тэрэгний хөдөлгөөнтэй шууд холбоотой ажилтны сахилгын тусгай журам, ажлын цагийн хуваарь, хөдөлмөрийн нөхцөл”-ийг арвандөрөвдүгээр, “Төмөр замын мэргэжилтэй ажилтныг бэлтгэх, сургалт зохион байгуулах, мэргэшүүлэх, мэргэжлийн зэрэг олгох, шалгалт авах журам”-ыг арвантавдугаар, “Суурь бүтэц, нийтийн болон дагнасан хэрэглээний зам ашиглах, суурь бүтэц эзэмшигч, тээвэрлэгч хоорондын хамтран ажиллах болон тээвэрлэлтийн үйлчилгээ үзүүлэх гэрээний үлгэрчилсэн загвар”-ыг арванзургадугаар, “Төмөр замын байгууллагууд харилцан мэдээлэл солилцох журам”-ыг арвандолоодугаар хавсралтаар тус тус баталсугай.

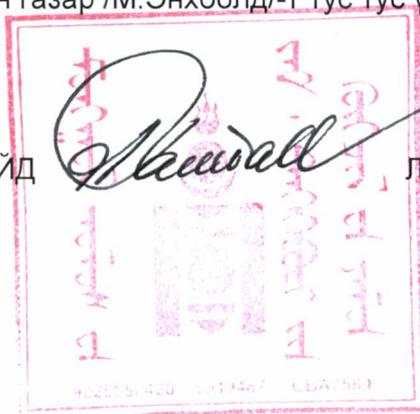
2. Энэхүү Төмөр замын тээврийн нийтлэг багц дүрэмд хамаарагдах журмуудыг мөрдөж ажиллахыг Төмөр замын тээвэрлэлтийн үйл ажиллагаанд оролцогч байгууллагуудад даалгасугай.

3. Энэхүү тушаал гарсантай холбогдуулан Зам, тээврийн сайдын 2014 оны 225 дугаар тушаал, 2015 оны 347 дугаар тушаал, Зам, тээврийн хөгжлийн сайдын 2018 оны 11 дүгээр сарын 28-ны өдрийн 264 дүгээр тушаал, 2018 оны 12 дугаар

сарын 11-ний өдрийн 280 дугаар тушаал, 2020 оны 07 дугаар сарын 01-ний өдрийн А/127 дугаар тушаалыг тус тус хүчингүй болсонд тооцсугай.

4. Энэхүү тушаалын хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажиллахыг Төмөр зам, далайн тээврийн бодлогын хэрэгжилтийг зохицуулах газар /Б.Артур/, Хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ, дотоод аудитын газар /М.Энхболд/-т тус тус үүрэг болгосугай.

САЙД

Л.ХАЛТАР

**ТӨМӨР ЗАМЫН ТЭЭВРИЙН НИЙТЛЭГ БАГЦ ДҮРЭМД БАГТАХ ЖУРМУУДАД
ҮНЭЛГЭЭ ХИЙЖ, НЭМЭЛТ ОРУУЛСАН ТӨСЛИЙН
НӨЛӨӨЛЛИЙН ШИНЖИЛГЭЭ**

2020.05.08

**НЭГ. ТӨМӨР ЗАМЫН ТЭЭВРИЙН НИЙТЛЭГ БАГЦ ДҮРМИЙН ҮНДЭСЛЭЛ,
ШААРДЛАГА:**

Монгол Улсын Захиргааны ерөнхий хууль хүчин төгөлдөр мөрдөж эхэлсэнтэй холбогдуулан Төмөр замын тээврийн тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.1-д заасан “Төмөр замын тээврийн нийтлэг багц дүрэм”-д багтах журмуудыг шинэчлэн боловсруулж, Зам, тээврийн хөгжлийн сайдын 2018 оны 11 дүгээр сарын 28-ны өдрийн 264 дүгээр тушаалаар батлуулж, Хууль зүй, дотоод хэргийн яам захиргааны ерөнхий хууль болон холбогдох бусад хуулийн дагуу хянан үзэж, захиргааны хэм хэмжээний актын улсын нэгдсэн бүртгэлийн 4274 дугаарт бүртгэгдсэн.

Захиргааны ерөнхий хуулийн 69 дүгээр зүйлийн 69.5 дахь заалт болон Монгол-Оросын хувь нийлүүлсэн нийгэмлэг “Улаанбаатар төмөр зам”-ын суурь бүтцэд техникийн шинэчлэлт хийгдсэнтэй холбогдуулан, мөн тус нийгэмлэгийн 2019 оны 08 дугаар сарын 05-ны өдрийн 02/1790, Монголын төмөр замчдын үйлдвэрчний эвлэлийн холбооны 2019 оны 09 дүгээр сарын 25-ны өдрийн 91 тоот албан саналууд болон зарим төмөр замын тээвэрт оролцогчдын зөвлөмжийг үндэслэн Зам, тээврийн хөгжлийн сайдын 2019 оны 12 дугаар сарын 02-ны өдрийн 360 дугаар тушаалаар Төмөр замын тээврийн тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.1-т заасан төмөр замын тээврийн нийтлэг багц дүрэмд багтах журмуудыг дахин хянан, үнэлгээ хийж, зарим нэгэн нэмэлт өөрчлөлтийг оруулах үүрэг бүхий Ажлын хэсгийн бүрэлдэхүүнийг байгуулсан.

Ажлын хэсгийн бүрэлдэхүүн 2020 оны 02 дугаар сарын 03-ны өдрөөс 14-ний өдрийг хүртэл үндсэн ажлаасаа түр чөлөөлөгдөн уртасгасан цагаар ажиллаж, журмуудыг нэг бүрчлэн нягтлан хянаж, агуулга, хавсралт, хүснэгт зургуудыг дахин хянан, сайжруулан боловсруулж, нэмэлт өөрчлөлтийг оруулан боловсруулсан.

Захиргааны ерөнхий хуулийн 68, 69 дүгээр зүйлийг үндэслэн нийтлэг журмуудын хэрэгжилтэд үнэлгээ хийхдээ дараах үндсэн зарчмыг баримтлан ажилласан:

- журам нь зорилго болон үзэл баримтлалд нийцсэн эсэх,
- журмыг хэрэгжүүлэхэд гарч байгаа хүндрэл
- журмыг хэрэглэхэд хүндрэлтэй үг хэллэг, найрууллагыг засаж,
- эрх нь хөндөгдөх этгээдэд сөрөг дагалдах үр дагавар үүссэн эсэх,
- нэгтгэн цуглуулах шалгуур үзүүлэлтийг хэрэглэх,
- журмын зүйл заалтад зөвхөн аль нэгийг хуулийн этгээдийг илэрхийлсэн эсэх,
- төмөр замын байгууллага, тээвэрт оролцогчийн эрх ашгийг хангасан эсэх,
- журмын зүйл заалтын ач холбогдол, зохистой харилцан хамаарал,
- журмын зүйл заалтын найдвартай байдал, практикт хэрэглэх боломжит нөхцөл,
- саналыг хүлээн зөвшөөрөгдөх байдал
- журмыг дахин хянан, нэмэлт өөрчлөлт оруулах,
- журмын зүйл заалтын талаар үнэлгээнд ирүүлсэн саналыг задлан, дүн шинжилгээ хийх
- зорилгодоо хүрч чадаагүй зарим заалт, шалтгаан, тодорхойлохгүй заалтын үр нөлөөг олох зэрэг эдгээр болно.

Захиргааны ерөнхий хуулийн 62 дугаар зүйлийн 62.1 заалтыг үндэслэн Монгол-Оросын хувь нийлүүлсэн “Улаанбаатар төмөр зам” нийгэмлэг, “Монголын төмөр зам” ТӨХК, “Галт тэрэгний хөдөлгөөн зохицуулалтын нэгдсэн төв” улсын төсөвт үйлдвэрийн газар, “Болд төмөр Ерөө гол” ХХК, төмөр замын тээвэрт оролцогч, хууль ёсны ашиг сонирхол нь хөндөгдөх этгээд зэргээс 2020 оны 03 дугаар сарын 10-ны өдрийн 03/1039 тоот албан бичиг, 2020 оны 03 дугаар сарын 02-ны өдрийн дотоод бичгээр санал авч, хэлэлцүүлэн холбогдох саналыг журмын төсөлд тусгасан.

Захиргааны ерөнхий хуулийн 62 дугаар зүйлийн 62.1-д “Захиргааны хэм хэмжээний актын төслийг тухайн захиргааны байгууллагын цахим хуудас болон мэдээллийн самбарт 30-аас доошгүй хоногийн хугацаанд байрлуулж санал авна.” гэж заасны дагуу журмуудын төсөлд санал авах ажилтны овог нэр,

хугацаанд байрлуулж санал авна.” гэж заасны дагуу журмуудын төсөлд санал авах ажилтны овог нэр, цахим шуудангийн хаяг, утасны дугаарын хамтаар Зам, тээврийн хөгжлийн яамны www.mrtd.gov.mn, “Галт тэрэгний хөдөлгөөн зохицуулалтын нэгдсэн төв” улсын төсөвт үйлдвэрийн газрын www.rtcc.mrtd.gov.mn, “Монголын төмөр зам” төрийн өмчит хувьцаат компанийн www.mtz.mn цахим хуудсанд 2020 оны 02 дугаар сарын 20-наас 05 дугаар сарын 30-ныг хүртэл хугацаанд байршуулж ил тод, нээлттэй мэдээлж, ирүүлсэн саналыг судалж, холбогдох саналыг журмын төсөлд тусгасан.

Захиргааны ерөнхий хуулийг үндэслэн Зам, тээврийн хөгжлийн яамны 2020 оны 08/3481 албан бичиг, Монгол-Оросын хувь нийлүүлсэн нийгэмлэг “Улаанбаатар төмөр зам”-ын замын даргын 2020 оны 271Б-цахилгаанд заасан удирдамжийн дагуу Ажлын хэсгийн бүрэлдэхүүн 2 хоног үүрэгт ажлаасаа түр чөлөөлөгдөн төсөлд ирүүлсэн санал, зөвлөмжийг хэлэлцэж, холбогдох саналыг тусгаж, журмуудын төслийг эцэслэн боловсруулж, батлуулав.

ХОЁР. ТӨМӨР ЗАМЫН ТЭЭВРИЙН НИЙТЛЭГ БАГЦ ДҮРМИЙН АЧ ХОЛБОГДОЛ, ҮР НӨЛӨӨ

2.1 Эрх зүйн актыг хэрэгжүүлэхэд шаардлагатай хүний нөөц техник, хүний эрх, эрх чөлөөг өрсөлдөөнийг хязгаарласан, нийгэм эдийн засаг болон бусад үйл ажиллагаанд саад хориг учруулсан, аливаа хүнд суртал, авлига гарах нөхцөл боломж бүрдүүлсэн байж болзошгүй зохицуулалт агуулж байгаа эсэх

Төмөр замын тээврийн нийтлэг багц дүрэмд багтах журмуудыг хэрэгжүүлэхэд захиргааны шинэ нэгж бүтэц бий болгоогүй, хүний нөөц хангалттай төдийгүй шинээр хүний нөөц, төлбөр хураамж тогтоогоогүй, мөнгө төсөв шаардахгүй, хүний эрх, эрх чөлөөг аливаа байдлаар хөндөөгүй болно.

Төмөр замын тээврийн нийтлэг багц дүрэмд багтах журмуудыг “Төмөр замын тээврийн тухай хууль”, Төмөр замын тээврийн нийтлэг багц дүрэм, төмөр замын тээврийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага болон техникийн зохицуулалтын эрх зүйн акт, технологийн процесс зэрэгтэй уялдуулан нийцүүлж, боловсруулсан тул хүний эрх, эрх чөлөө болон өрсөлдөөнийг хязгаарласан, эдийн засаг, нийгэм болон бусад үйл ажиллагаанд саад хориг учруулсан, аливаа хүнд суртал, авлига гаргах нөхцөл боломж бүрдүүлсэн зэрэг зохицуулалт байхгүй болно.

Төмөр замын салбарт төмөр замын тээвэрлэлтийн үйл ажиллагаанд оролцогч байгууллагууд өсөн нэмэгдэж тэдгээрийн хэрэгжүүлэх төсөл, техникийн шинэчлэлт, шинэ бүтээн байгуулалт, галт тэрэгний хөдөлгөөний аюулгүй байдлыг хангах, үйл ажиллагааг автоматжуулахтай уялдуулан техник, технологийн горим, аргачлал, норм, нормативыг нарийвчлан тогтоосон болно.

Захиргааны ерөнхий хуулийн 61 дүгээр зүйлийн 61.2 дахь заалтад “*Зохицуулах харилцаа нь бусад захиргааны байгууллагын чиг үүрэгт давхар хамаарч байгаа бол тухайн захиргааны байгууллагаас албан ёсоор санал авна.*” гэж заасны дагуу журмын төсөлд Монгол-Оросын хувь нийлүүлсэн нийгэмлэг “Улаанбаатар төмөр зам”, “Монголын төмөр зам” ТӨХК, “Галт тэрэгний хөдөлгөөн зохицуулалтын нэгдсэн төв” Улсын төсөвт үйлдвэрийн газар, “Болд төмөр Ерөө гол” ХХК, Төмөр замын дээд сургууль зэргээс 2020 оны 02 дугаар сарын 03-ны, 03 дугаар сарын 10-ны 03/1039 албан бичгээр санал авч Захиргааны ерөнхий хуулийн 62 дугаар зүйлийн 62.2 дахь хэсэгт заасны дагуу хууль ёсны ашиг сонирхол нь хөндөгдөх бүлгийн хүрээнд 5 удаа нийтийн хэлэлцүүлгийг хийж, холбогдох саналыг тусгасан болно.

Зам, тээврийн хөгжлийн сайдын 2019 оны 12 дугаар сарын 02-ны өдрийн 360 дугаар тушаалаар батлагдсан үүрэг бүхий ажлын хэсэг төмөр замын тээврийн нийтлэг багц дүрэмд багтах журмуудын төслийг боловсруулахдаа “Монголын төмөр зам” ТӨХК, “Галт тэрэгний хөдөлгөөн зохицуулалтын нэгдсэн төв” улсын төсөвт үйлдвэрийн газар, Монгол-Оросын хувь нийлүүлсэн “Улаанбаатар төмөр зам” нийгэмлэг, “Болдтөмөр Ерөө гол” ХХК-ийн Баянголын төмөр зам зэрэг суурь бүтэц эзэмшигч байгууллагууд, мөн Төмөр замын тээвэрлэлтийн үйл ажиллагаанд оролцогч байгууллагаас холбогдох саналыг авсны үндсэн дээр төслүүдийг боловсруулсан. Иймд эрх ашиг нь хөндөгдөх этгээд байхгүй болно. Төмөр замын тээврийн тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.1-д заасан журам батлагдсанаар Төмөр замын тээвэрлэлтийн үйл ажиллагаанд оролцогч байгууллагуудын эрх нь хэвээр хадгалагдах болно.

2.2 Хүний эрх, эрх чөлөө, өрсөлдөөнийг хязгаарласан, эдийн засаг, нийгмийн болон бусад үйл ажиллагаанд саад хориг учруулсан, аливаа хүнд суртал, авлига гарах нөхцөл боломж бүрдүүлсэн байж болзошгүй зохицуулалт агуулж байгаа эсэх:

Хүний эрх, эрх чөлөө ялгаварлан гадуурхсан буюу аль нэг бүлэгт давуу байдал үүсгэсэн, зохицуулалт нь хүний эрхийг хязгаарласан, жендерийн эрх тэгш байдлыг үл хангасан, дотоодын аж ахуйн нэгж болон гадаадын хөрөнгө оруулалттай аж ахуйн нэгж хоорондын өрсөлдөөнд нөлөө үзүүлсэн, хязгаарлагдмал өрсөлдөөний улмаас үнийн хөөрөгдөл бий болгосон, зах зээлд шинээр орж ирж буй аж ахуйн нэгжүүдийн хувьд бэрхшээл, хүндрэлийг бий болгосон, төрийн байгууллага болон аж ахуйн нэгж байгууллагад захиргааны шинж чанартай нэмэлт ачаалал бий болгосон, аж ахуйн нэгжийн үйл ажиллагааг зогсооход хүргэсэн, бараа бүтээгдэхүүн, ажил үйлчилгээний борлуулалтад ямар нэг хязгаарлалт, эсхүл хориг тавьсан, хэрэглэгчдийн эрх ашигт нөлөөлсөн зохицуулалт агуулаагүй болно.

Төмөр замын тээврийн нийтлэг багц дүрэмд өрсөлдөөнийг хязгаарласан, эдийн засаг, нийгмийн болон бусад үйл ажиллагаанд саад хориг учруулсан, аливаа хүнд суртал, авлига гарах нөхцөл боломж бүрдүүлсэн байж болзошгүй зохицуулалт агуулаагүй болно.

2.3 Практик ач холбогдол:

Төмөр замын тээврийн нийтлэг багц дүрэм батлагдснаар төмөр замын тээх, нэвтрүүлэх чадварыг нэмэгдүүлэх, ирээдүйд өсөн нэмэгдэх тээвэрлэлтийн эрэлт хэрэгцээг чанартай, найдвартай, хүртээмжтэй хангаж, тээврийн нэгдсэн сүлжээ өргөжин, улмаар Евро-Азийн бүс нутагт өөрийн төмөр замын өрсөлдөх чадварыг нэмэгдүүлэх зорилтын хүрээнд галт тэрэгний хөдөлгөөнийг нэгдсэн удирдлагаар зохицуулан, техник, технологийг үе шаттайгаар шинэчлэх, салбарын техникийн зохицуулалтын эрх зүйн орчин боловсронгуй болно.

Энхүү дүрмийг хэрэгжүүлснээр төмөр замын тээврийн салбарт зохицуулах болон зохицуулалтгүй байгаа бүхий л харилцааг оновчтой зохион байгуулах, төмөр замын салбарын бүх байгууллага, нэгжийн хоорондын үйл ажиллагааны уялдаа холбоо сайжирч, техник технологийн шинэчлэлтийг хийж, дэвшилтэд инновацийг нэвтрүүлж, шинэ төмөр замын төслийг хэрэгжүүлж, тээвэрлэлтийн найдвартай, аюулгүй, тасралтгүй ажиллагаа бүрэн хангаж, төмөр замын тээвэрлэлтийн үйл ажиллагаанд оролцогч байгууллагуудын эрх нь хадгалагдаж, тээвэрлэлтийн үйл ажиллагаа нэгдмэл оновчтой зохицуулагдах болно.

Төмөр замын тээврийн нийтлэг багц дүрэм батлагдсанаар, салбарын эрх зүйн харилцаа сайжирч, шинэ техник, технологийг нэвтрүүлэх, журмын харилцаа нь давхардал хийдэлгүй болох, журмын хүрээнд үүсээд байгаа зөрчил, давхардал, хийдлийг арилгаж, төмөр тээврийн хөдөлгөөний аюулгүй байдал бүрэн хангах харилцааг зохицуулснаар эерэг үр дүн гарна.

Төмөр замын ачаа болон зорчигч тээвэрлэлттэй холбоотой зарим суурь харилцаа хуулийн хүрээнд илүү тодорхой, нийтэд ойлгомжтой байдлаар зохицуулагдаж, тээвэрлэлтийн үйл ажиллагаанд оролцогчдын эрх, үүрэг, хариуцлага сайжирч, тэдний тэгш оролцоо хангагдаж, хөдлөх бүрэлдэхүүний парк шинэчлэгдэн улмаар ашиглалт сайжирч, хөрөнгө оруулалт нэмэгдэж, тээврийн үр ашгийг өсөн нэмэгдэх боломж бүрдэх ач холбогдолтой.

Төмөр замын дэд бүтэц, хөдлөх бүрэлдэхүүний өмчлөл, эзэмшил, ашиглалт болон тэдгээрийн үйлдвэрлэл, угсралт, ашиглалт боловсронгуй болгон, дэвшилтэд инновацийг нэвтрүүлэн салбарын бүтээн байгуулалттай холбоотой үйл ажиллагаа өргөжиж, хөгжлийн орчин, нөхцөл бүрдэн, шинэ шатанд хүргэх ач холбогдолтой.

Төмөр замын тээврийн байгууллага, ажилтантай холбоотой зарим зохицуулалтыг журамласнаар төмөр замын байгууллага тээврийн бодит өртөгт үндэслэсэн, ашгийн зохих төвшинг хангасан үнэ тарифын уян хатан бодлого хэрэгжүүлж, нийгмийн хариуцлага, ил тод байдал, тээврийн тогтвортой байдлыг хангах, өрсөлдөөнийг дэмжих, нийтэд хүртээмжтэй үйлчилгээ үзүүлэх нөхцөлийг бүрдүүлэхээс гадна ажилтны ажил, амралтын дэглэм, хөдөлмөрийн сахилга, дэг журам, сургалт, нийгмийн баталгаа зэрэг харилцааг зохицуулсан эрх зүйн орчин сайжирна.

ГУРАВ. МОНГОЛ УЛСЫН ЗАХИРГААНЫ ЕРӨНХИЙ ХУУЛЬД НИЙЦҮҮЛЭН ТӨМӨР ЗАМЫН ТЭЭВРИЙН ТУХАЙ ХУУЛИЙН 15 ДУГААР ЗҮЙЛИЙН 15.1, 28 ДУГААР ЗҮЙЛИЙН 28.1-Д ЗААСАН ЖУРМЫГ ДАХИН ХЯНАН, НЭМЭЛТ ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАН БАТЛУУЛАХ

3.1 ТӨМӨР ЗАМЫН ТЕХНИК АШИГЛАЛТЫН ЖУРМЫН НӨЛӨӨЛЛИЙН ШИНЖИЛГЭЭ

Үндэслэл: Төмөр замын тээврийн тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.1.1-д заасан “Төмөр замын техник ашиглалтын журам”-ыг Захиргааны ерөнхий хуульд нийцүүлэн боловсруулж, Зам, тээврийн хөгжлийн сайдын 2018 оны 11 дүгээр сарын 28-ны өдрийн 264 дүгээр тушаалаар батлуулж, Хууль зүй, дотоод хэргийн яам тус журмыг хянан, нийтээр дагаж мөрдүүлэхээр шийдвэрлэж, захиргааны хэм хэмжээний актын Улсын нэгдсэн бүртгэлийн 2019 оны 03 дугаар сарын 18-ны өдрийн 4274 дугаарт бүртгэсэн.

Шаардлага: Төмөр замын тээврийн тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.1.1-д заасан “Төмөр замын техник ашиглалтын журам”-ыг Захиргааны ерөнхий хуульд нийцүүлэн дахин хянан, нэмэлт өөрчлөлт оруулан боловсруулав. Тус журмаар төмөр замын тээвэрлэлтийн үйл ажиллагаанд оролцогч байгууллагууд хоорондын ажлын уялдаа холбоо, тээвэрлэлтийн аюулгүй, тасралтгүй, найдвартай байдлыг хангахад тавигдах техникийн шаардлага, норм норматив, технологийн горимыг тогтоосон болно.

Төмөр замын техник ашиглалтын журамд дараах шаардлагыг үндэслэн дахин хянан нэмэлт өөрчлөлт оруулан боловсруулав:

- төмөр замын тээх, нэвтрүүлэх чадвар болон ирээдүйд өсөн нэмэгдэх тээвэрлэлтийн эрэлт хэрэгцээг үр ашигтай байхад чиглэсэн зүйл, заалтыг тусгасан;
- төмөр замын тээврийн тасралтгүй, найдвартай байдлыг хангахад чиглэсэн зүйл, заалтыг тусгасан;
- тээврийн нэгдсэн сүлжээг өргөжүүлэхэд төмөр замын тээврийн дамжин өнгөрүүлэх чадавхийг дээшлүүлэхэд чиглэсэн зүйл, заалтыг тусгасан
- төмөр замын тээврийн салбарын техникийн зохицуулалтын эрх зүйн орчинг боловсронгуй болгох зүйл, заалтыг тусгасан;
- ирээдүйн тогтвортой хөгжлийг хангахад шаардлагатай техникийн норм норматив, технологийн горимыг сайжруулахад чиглэсэн зүйл, заалтыг тусгасан
- төмөр замын тээвэрт техникийн шинэчлэлтийг үе шаттайгаар хийхэд чиглэсэн зүйл, заалтыг тусгасан

Энэхүү журмыг Захиргааны ерөнхий хуульд заасан шаардлагад нийцүүлэн боловсруулан батлуулснаар тээвэрлэлтийн харилцааг оновчтой зохицуулах, тээвэрлэлтийн үйл ажиллагаанд оролцогчдын эрх зүйн орчин сайжирч, техник, технологийн үйл ажиллагааг тасралтгүй, найдвартай, чанартай, хүртээмжтэй гүйцэтгэх боломжийг бүрдүүлнэ.

3.1.1 Журмын төслийн ерөнхий бүтэц, зохицуулах харилцаа, хамрах хүрээ

Төмөр замын техник ашиглалтын журмын хянан, нэмэлт оруулж найруулсан төсөл нь нийтлэг үндэслэл, зорилго, хамрах хүрээ, 17-н бүлэг, 385 зүйл, 1 хавсралтаас бүрдсэн.

Энэхүү журмаар Төмөр замын тээврийн тухай хууль, Төрөөс төмөр замын тээврийн талаар баримтлах бодлого, төмөр замын тээврийн техникийн зохицуулалтын баримт бичиг, стандарт, технологийн горимыг хэрэгжүүлж, төмөр замын байгууламж, техник тоног төхөөрөмж, хөдлөх бүрэлдэхүүний үндсэн хэмжээ болон тэдгээрийн ашиглалт, засвар, үйлчилгээнд тавигдах шаардлага, галт тэрэгний хөдөлгөөнийг зохион байгуулах дэг горим, дохиоллын зарчмыг тогтооход оршино.

Төмөр замын тээврийн тухай хууль тогтоомж, төмөр замын тээврийн нийтлэг багц дүрэмд заасны дагуу төмөр замын тээвэрлэлтийг зохион байгуулах үүрэг бүхий төмөр замын суурь бүтэц эзэмшигч, тээвэрлэгч, нийтийн болон дагнасан хэрэглээний зам, талбай эзэмшигч, аж ахуйн нэгж байгууллага энэ журмыг дагаж мөрдөнө. Төмөр замын техник ашиглалтын журмыг хэрэгжүүлснээр төмөр замын тээвэрлэлтийн үйл ажиллагаанд оролцогч байгууллагуудын хоорондын ажлын уялдаа холбоо, тээвэрлэлтийн аюулгүй, тасралтгүй хэвийн байдал хангагдана.

Төмөр замын тээврийн салбарын нийтийн болон дагнасан хэрэглээний зам, талбайд байх байгууламж, техник тоног төхөөрөмж болон хөдлөх бүрэлдэхүүнийг үйлдвэрлэх, барих, төлөвлөх, ашиглахтай холбоотой нийт журам, заавар, техник, технологийн баримт бичиг нь энэхүү журмаар тогтоосон шаардлага, норм нормативд нийцсэн байна.

Энэхүү журмын төслийг “Улаанбаатар төмөр зам” ХНН, “Монголын төмөр зам” ТӨХК, “Галт тэрэгний хөдөлгөөн зохицуулалтын нэгдсэн төв” УТҮГ, “Болд төмөр ерөө гол” ХХК, Төмөр замын дээд сургууль болон эрх, хууль ёсны ашиг сонирхол нь хөндөгдөх, төмөр замын тээвэрлэлтийн үйл ажиллагаанд оролцогчид, эрдэмтэн, судлаач, зэрэгт 2018 оны 02 дугаар сарын 01-ний өдрийн 05а/487 албан бичгийн хавсралтаар хүргүүлж, ирүүлсэн саналуудыг судлан холбогдох саналыг төсөлд тусган дээрх байгууллагуудын төлөөллийг оролцуулан нийтийн хэлцүүлэг хийсэн.

Энэхүү журамд захиргааны шинэ нэгж бүтэц бий болгоогүй, төлбөр хураамж тогтоогоогүй, хүний эрх, эрх чөлөөг аливаа байдлаар хөндөөгүй болно. Энэхүү тушаалын хавсралтаар батлагдах журмаар зохицуулж байгаа үйл ажиллагаа нь өнөөгийн байдлаар суурь бүтэц болон хөдлөх бүрэлдэхүүн эзэмшигч хариуцан зохион байгуулж байгаа тул тушаалыг хэрэгжүүлэхэд шаардлагатай хүний нөөц бүрэлдэхүүнтэй болно.

---oOo---

3.2 ТӨМӨР ЗАМЫН ДОХИОЛОЛ ХОЛБООНЫ ЖУРМЫН ТӨСЛИЙН НӨЛӨӨЛЛИЙН ШИНЖИЛГЭЭ

Үндэслэл: Төмөр замын тээврийн тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.1.2-т заасан “Төмөр замын дохиолол холбооны журам”-ыг Захиргааны ерөнхий хуульд нийцүүлэн боловсруулж, Зам, тээврийн хөгжлийн сайдын 2018 оны 11 дүгээр сарын 28-ны өдрийн 264 дүгээр тушаалаар батлуулж, Хууль зүй, дотоод хэргийн яам тус журмыг хянан, нийтээр дагаж мөрдүүлэхээр шийдвэрлэж, захиргааны хэм хэмжээний актын Улсын нэгдсэн бүртгэлийн 2019 оны 03 дугаар сарын 18-ны өдрийн 4274 дугаарт бүртгэгдсэн.

Шаардлага: Захиргааны ерөнхий хуулийн 68, 69 дүгээр зүйл, “Улаанбаатар төмөр зам” ХНН суурь бүтцэд техникийн шинэчлэлт хийгдсэн, мөн тус нийгэмлэгийн 2019 оны 08 дугаар сарын 05-ны өдрийн 02/1790, Монголын төмөр замчдын үйлдвэрчний эвлэлийн холбооны 2019 оны 09 дүгээр сарын 25-ны өдрийн 91 тоот тус тус албан саналууд болон зарим төмөр замын тээвэрт оролцогчдын зөвлөмжийг үндэслэн Зам, тээврийн хөгжлийн сайдын 2019 оны 12 дугаар сарын 02-ны өдрийн 360 дугаар тушаалаар байгуулагдсан ажлын хэргийн бүрэлдэхүүн Төмөр замын тээврийн тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.2-т заасан “Төмөр замын дохиолол холбооны журам”-ыг дахин хянан, үнэлгээ хийж, зарим нэгэн нэмэлт өөрчлөлт оруулав.

3.2.1 Журмын төслийн ерөнхий бүтэц, зохицуулах харилцаа, хамрах хүрээ:

Төмөр замын тээврийн тасралтгүй хэвийн, аюулгүй ажиллагаа болон галт тэрэгний хөдөлгөөн зохион байгуулалтыг шуурхай удирдлагаар хангах, галт тэрэгний хөдөлгөөний болон сэлгээний ажлын үеийн үзэгдэх болон дуут дохионы тогтолцоо, эдгээр дохиог өгдөг хэрэгслийн хэв маягийг тодорхойлж, тэдгээрийг ашиглахтай холбоотой харилцааг зохицуулна.

“Төмөр замын дохиолол холбооны журам”-ыг Төмөр замын тээврийн тухай хуулийн 10 дугаар зүйлийн 10.1.3, 15 дугаар зүйлийн 15.1.2-т тус тус заасны дагуу Зам, тээврийн хөгжлийн сайдын 2018 оны 11 дүгээр сарын 28-ны өдрийн 264 дүгээр тушаалын хоёрдугаар хавсралтаар батлан, хэрэгжүүлж эхэлсэн.

Шинэчилсэн журам нь төмөр замын тээврийн байгууллага, үйлчлүүлэгч, эрх нь хөндөгдөх хуулийн этгээд буюу хэрэглэгчийн эрх ашигт нийцсэн нөхцөлийг бий Төмөр замын дохиоллын байгууламж, техник тоног төхөөрөмж, тэдгээрийн үйлчилгээнд тавигдах шаардлага болон дохиоллын зарчим, тогтоосон дохио, тэмдгийн шаардлагыг чанд биелүүлснээр галт тэрэгний хөдөлгөөний болон сэлгээний ажлын аюулгүй, тасралтгүй ажиллагаа хангах зохицуулалт болох бөгөөд журамд нэмэлт зардалгүйгээр зохион байгуулж хэрэгжүүлэх боломжтой.

---oOo---

3.3 ГАЛТ ТЭРЭГНИЙ ХӨДӨЛГӨӨНИЙ УДИРДЛАГЫН ЖУРМЫН ТӨСЛИЙН НӨЛӨӨЛЛИЙН ШИНЖИЛГЭЭ

Үндэслэл: Төмөр замын тээврийн тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.1.3-т заасан “Галт тэрэгний хөдөлгөөний удирдлагын журам”-ыг Захиргааны ерөнхий хуульд нийцүүлэн боловсруулж, Зам, тээврийн хөгжлийн сайдын 2018 оны 11 дүгээр сарын 28-ны өдрийн 264 дүгээр тушаалаар батлуулж, Хууль зүй, дотоод хэргийн яам тус журмыг хянан, нийтээр дагаж мөрдүүлэхээр шийдвэрлэж, захиргааны хэм хэмжээний актын Улсын нэгдсэн бүртгэлийн 2019 оны 03 дугаар сарын 18-ны өдрийн 4274 дугаарт бүртгэгдсэн.

Шаардлага: Захиргааны ерөнхий хуулийн 68, 69 дүгээр зүйл, “Улаанбаатар төмөр зам” ХНН суурь бүтцэд техникийн шинэчлэлт, мөн тус нийгэмлэгийн 2019 оны 08 дугаар сарын 05-ны өдрийн 02/1790 Монголын төмөр замчдын үйлдвэрчний эвлэлийн холбооны 2019 оны 09 дүгээр сарын 25-ны өдрийн 91 тоот албан саналууд болон зарим төмөр замын тээвэрт оролцогчдын зөвлөмжийг үндэслэн Зам, тээврийн хөгжлийн сайдын 2019 оны 12 дугаар сарын 02-ны өдрийн 360 дугаар тушаалаар байгуулагдсан ажлын хэсгийн бүрэлдэхүүн Төмөр замын тээврийн тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.3-т заасан “Галт тэрэгний хөдөлгөөний удирдлагын журам”-ыг дахин хянан, үнэлгээ хийж, зарим нэгэн нэмэлт өөрчлөлт оруулав.

Галт тэрэгний хөдөлгөөний удирдлагын журамд дараах шаардлагыг үндэслэн дахин хянан нэмэлт өөрчлөлт оруулан боловсруулав:

- Төмөр замын тээврийн салбарт шинээр суурь бүтцүүдийг барьж байгуулах, шинэчлэх чиглэсэн зүйл, заалтыг тусгасан;
- Төмөр замын тээврийн салбарын суурь бүтцүүдийн хоорондын галт тэрэгний хөдөлгөөнийг нэгдсэн удирдлага зохицуулахад чиглэсэн зүйл, заалтыг тусгасан;
- Евро-Азийн бүс нутагт өөрийн орны өрсөлдөх чадварыг нэмэгдүүлэхийн тулд төмөр замын дотоодын нэгдсэн сүлжээг олон улсын тээвэрлэлтэд идэвхитэй оролцогч болгох тээвэрлэлтийн үйл ажиллагааг үр ашигтай байлгахад чиглэсэн зүйл, заалтыг тусгасан;
- Галт тэрэгний хөдөлгөөний удирдлага, зохицуулалтын системийг боловсронгуй болгоход чиглэсэн зүйл, заалтыг тусгасан.

3.3.1 Захиргааны хэм хэмжээний акт гаргах үндэслэл, шаардлага, зорилт:

Төмөр замын тээврийн тухай хуулийн 10 дугаар зүйлийн 10.1-д “Төмөр замын тээврийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага дараах бүрэн эрхийг хэрэгжүүлнэ:”, 10.1.3-т “төмөр замын тээврийн нийтлэг багц дүрмийг батлах;”, 15 дугаар зүйлийн 15.1.3-т “Галт тэрэгний хөдөлгөөний удирдлагын журам” гэж тус тус заасан. Захиргааны ерөнхий хуулийг хэрэгжүүлэх ажлын хүрээнд төмөр замын тээврийн салбарт мөрдөж буй захиргааны хэм хэмжээний актад хийсэн хяналтын санал дүгнэлтийг үндэслэн “Галт тэрэгний хөдөлгөөний удирдлагын журам”-ыг Захиргааны ерөнхий хуулийн 68, 69 дүгээр зүйлийн шаардлагад нийцүүлэн дахин хянан, нэмэлт өөрчлөлт оруулан боловсруулсан.

3.3.2 Захиргааны хэм хэмжээний актын ерөнхий бүтэц, зохицуулах харилцаа, хамрах хүрээ:

“Галт тэрэгний хөдөлгөөний удирдлагын журам”-ын төсөл нь 16 бүлэг, 30 хэсэг, 265 заалт, 10 хавсралттай. Журмаар нийтлэг үндэслэл, автомат, хагас автомат, өртөө хоорондын, цахилгаан очирын системтэй үеийн, болон дохиолол холбооны бүх хэрэгслийн ажиллагаа тасарсан үеийн хориглолын үеийн галт тэрэгний хөдөлгөөн, сэргээн босгох галт тэрэг, дрезин, галын галт тэрэгн ба туслах зүтгүүрийн хөдөлгөөн, төмөр замын төхөөрөмж байгууламж ба зам дээр ажил гүйцэтгэх үеийн галт тэрэгний хөдөлгөөн, галт тэрэг хүлээн авах ба явуулах ерөнхий шаардлага, галт тэрэгний хөдөлгөөн зохицуулагчийн болон өртөөнд хийгдэх сэлгээний ажил хийх, анхаарамж олгох зэрэг технологийн харилцааг зохицуулна.

Журмын хавсралтаар дохиолол холбооны тогтоосон хэрэгслийн үед өртөөнөөс галт галт тэрэг явуулах зөвшөөрөл, хөдлөх бүрэлдэхүүнийг тоормосны ивүүр, гар тоормосоор бэхлэх норм, онцгой болгоомж шаардсан ачаатай вагон ба тусгай хөдлөх бүрэлдэхүүнийг галт тэргэнд байрлуулах, дрезиний хөдөлгөөн зэргийн хэв хэмжээ, горимыг тогтоосон зохицуулалт болно.

Дохиолол, төвлөрүүлэлт, хориглол, холбооны байгууламж, төхөөрөмж хэвийн болон гэмтэлтэй үед мөн зам, төхөөрөмжийг засварлах, өргөтгөх, шинээр барих, төмөр замын өртөө, зөрлөгт галт тэрэг хүлээн авах, явуулах, өнгөрүүлэх, сэлгээний ажлыг удирдан зохион байгуулахад энэхүү журмыг мөрдөнө. Журам нь Төмөр замын тээврийн тухай хууль, төмөр замын тээврийн нийтлэг дүрмийн заалтыг хэрэгжүүлэх үндэслэл болно.

Журмын хамрах хүрээ нь галт тэрэгний хөдөлгөөнтэй холбоотой төмөр замын байгууллага (суурь бүтэц эзэмшигч, тээвэрлэгч), галт тэрэгний хөдөлгөөнд шууд хамааралтай байгууллага, иргэн юм.

3.3.3 Захиргааны хэм хэмжээний актыг хэрэгжүүлэхэд шаардлагатай хүний нөөц, техник, эдийн засгийн тооцоо:

Шинээр төрийн байгууллага байгуулах, эсвэл төрийн байгууллагад бүтцийн өөрчлөлт хийх, захиргааны шинэ чиг үүрэг бий болох, тухайн шийдвэрийг хэрэгжүүлэхтэй холбогдон улсын төсөв болон аж ахуйн нэгж, байгууллага, иргэдэд зардал үүсэх, бууруулах хэрэгцээ шаардлагагүй.

3.3.4 Нийгэм, эдийн засагт үзүүлэх үр нөлөө, үр дагавар:

Галт тэрэгний хөдөлгөөнтэй шууд холбоотой төмөр замын суурь бүтэц, хөдлөх бүрэлдэхүүн эзэмшигчид галт тэрэгний хөдөлгөөн удирдлагын техник, технологийн хөгжлийн өөр өөр төвшиндөө Хөдөлгөөний аюулгүй байдлыг хангасан галт тэрэгний үйл ажиллагааг саадгүй явуулах боломжийг хангаж өгөхийг зорьсон. Ингэснээр төмөр замын байгууллагууд өөрийн галт тэрэгний хөдөлгөөний нягтарлаас шалтгаалан галт тэрэгний хөдөлгөөнийг удирдахдаа хөгжлийн өөр төвшний техник технологи ашиглах боломж хэвээр хадгалагдаж үлдэнэ. Энэ удаагийн өөрчлөлтөөр “Өртөө хоорондын хориглолын үеийн галт тэрэгний хөдөлгөөн” гэсэн шинэ бүлэг оруулж шинэ технологи ашиглах боломжийг бүрдүүлж байгаа нь галт тэрэгний хөдөлгөөний нягтарлыг нэмэгдүүлэх, цаашлаад тээх ачааг нэмэгдүүлж улсын эдийн засаг, нийгмийн хөгжилд эерэг нөлөө үзүүлнэ.

---oOo---

3.4 ТӨМӨР ЗАМЫН ТЭЭВЭР ДЭХ ОСОЛ, ГОЛОГДЛЫГ СУДЛАН БҮРТГЭХ ЖУРМЫН ТӨСЛИЙН НӨЛӨӨЛЛИЙН ШИНЖИЛГЭЭ

Үндэслэл: Төмөр замын тээврийн тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.1.4-т заасан “Төмөр замын тээвэр дэх осол, гологдлыг судлан бүртгэх журам” нь Захиргааны ерөнхий хуульд нийцүүлэн боловсруулж, Зам, тээврийн хөгжлийн сайдын 2018 оны 11 дүгээр сарын 28-ны өдрийн 264 дүгээр тушаалаар батлуулж, Хууль зүй, дотоод хэргийн яам тус журмыг хянан, нийтээр дагаж мөрдүүлэхээр шийдвэрлэж, захиргааны хэм хэмжээний актын Улсын нэгдсэн бүртгэлийн 2019 оны 03 дугаар сарын 18-ны өдрийн 4274 дугаарт бүртгэгдсэн.

Төмөр замын тээврийн тухай хуулийн 10 дугаар зүйлийн 10.1-д “Төмөр замын тээврийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага дараах бүрэн эрхийг хэрэгжүүлнэ:”, 10.1.3-т “төмөр замын тээврийн нийтлэг багц дүрмийг батлах;” 13 дугаар зүйлийн 13.5.4-т “төмөр замын тээвэрт гарсан сүйрэл, осол, гологдлын шалтгааныг судалж, мэргэжлийн дүгнэлт гаргах, арга хэмжээ авах;”, 15 дугаар зүйлийн 15.1-д “Төмөр замын тээврийн нийтлэг багц дүрмээр дараах журмыг тогтооно:”, 15.1.4-т “төмөр замын тээвэр дэх осол, гологдлыг судлан бүртгэх журам;” гэж тус тус заасан.

Шаардлага: Захиргааны ерөнхий хуулийн 68, 69 дүгээр зүйл, “Улаанбаатар төмөр зам” ХНН суурь бүтэцэд техникийн шинэчлэлт, мөн тус нийгэмлэгийн 2019 оны 08 дугаар сарын 05-ны өдрийн 02/1790, Монголын төмөр замчдын үйлдвэрчний эвлэлийн холбооны 2019 оны 09 дүгээр сарын 25-ны өдрийн 91 тоот тус тус албан саналууд болон зарим төмөр замын тээвэрт оролцогчдын зөвлөмжийг үндэслэн Зам, тээврийн хөгжлийн сайдын 2019 оны 12 дугаар сарын 02-ны өдрийн 360 дугаар тушаалаар байгуулагдсан ажлын хэсгийн бүрэлдэхүүн Төмөр замын тээврийн тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.1.4-т заасан “Төмөр замын тээвэр дэх осол, гологдлыг судлан бүртгэх журам”-ыг дахин хянан, үнэлгээ хийж, зарим нэгэн нэмэлт өөрчлөлт оруулав.

3.4.1 Захиргааны хэм хэмжээний акт гаргах шаардлага:

Төмөр замын тээвэр дэх сүйрэл, осол, гологдлыг шинжлэн судлах журмыг Төмөр замын тээврийн зарим байгууллага болон төмөр замын тээвэрт оролцогчдын албан санал, зөвлөмжийг үндэслэн Захиргааны ерөнхий хуулийн 60 дугаар зүйлийн 68, 69 дүгээр заалтад заасны дагуу дахин хянан, нэмэлт өөрчлөлт оруулан боловсруулсан.

3.4.2 Захиргааны хэм хэмжээний актын ерөнхий бүтэц, зохицуулах харилцаа, хамрах хүрээ:

Төмөр замын тээвэр дэх осол, гологдлыг судлан бүртгэх журмаар төмөр замын тээврийн суурь бүтэц эзэмшигч, тээвэрлэгч, төмөр замын тээвэрт оролцогчдын тээвэрлэлтийн үйл ажиллагаанд гарсан сүйрэл, осол, гологдлыг шинжлэн судлах, шалтгааныг тогтоох, бүртгэх, мэдээлэх үйл ажиллагаатай холбоотой харилцааг зохицуулна.

Журам төсөл нь Нийтлэг үндэслэл, сүйрэл, осол, гологдлын ангилал, сүйрэл, осол, гологдлыг мэдээлэх, шинжлэн судлах, дүгнэлт, бүртгэх, мэдээ мэдээлэл гаргах, түүнд тавих хариуцлагын зохицуулалтыг тусгасан, 7 зүйл, 31 хэсэг, 60 заалт, 2 хавсралттай. Журмын хамрах хүрээ нь төмөр замын байгууллага (суурь бүтэц эзэмшигч, тээвэрлэгч), төмөр замын тээвэрлэлтийн үйл ажиллагаанд оролцогч байгууллага, иргэн юм.

3.4.3 Захиргааны хэм хэмжээний актыг хэрэгжүүлэхэд шаардлагатай хүний нөөц, техник, эдийн засгийн тооцоо:

Шинээр төрийн байгууллага байгуулах, эсвэл төрийн байгууллагад бүтцийн өөрчлөлт хийх, захиргааны шинэ чиг үүрэг бий болох, тухайн шийдвэрийг хэрэгжүүлэхтэй холбогдон улсын төсөв болон аж ахуйн нэгж, байгууллага, иргэдэд зардал үүсэх, бууруулах хэрэгцээ шаардлагагүй.

3.4.4 Нийгэм, эдийн засагт үзүүлэх үр нөлөө, үр дагавар:

Суурь бүтэц эзэмшигч, тээвэрлэгч, төмөр замын тээвэрт оролцогч этгээд нь төмөр замын сүйрэл, осол, гологдол болсныг мэдсэн болон тийм нөхцөл байдал үүссэн даруйд салбар хариуцсан, холбогдох Төрийн байгууллагад нэн даруй мэдээлэх бөгөөд сүйрэл, осол, гологдлын шалтгааныг судлах, мэргэжлийн дүгнэлт гаргах, арга хэмжээ тооцох, бүртгэх ажлын хэсэг томилж ажиллуулахыг төмөр замын тээврийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага хэрэгжүүлэхээр тусгасан.

Сүйрэл, осол, гологдлын талаарх мэдээллийг шуурхай мэдээлж, холбогдох арга хэмжээг цаг алдалгүй авч хэрэгжүүлснээр сүйрэл, осол, гологдол гарсан шалтгаан, нөхцөлийг үнэн зөв тогтоож, цаашид давтан гарахаас урьдчилан сэргийлж, төмөр замын тээврийн болон хөдөлмөрийн аюулгүй байдлыг хангах, төмөр замын тээврийн тасралтгүй үйл ажиллагаа хангагдаж улсын эдийн засаг, нийгмийн хөгжилд эерэг нөлөө үзүүлнэ.

---оОо---

3.5 ТӨМӨР ЗАМААР АЧАА ТЭЭВЭРЛЭХ ЖУРМЫН ТӨСЛИЙН НӨЛӨӨЛЛИЙН ШИНЖИЛГЭЭ

Үндэслэл: Төмөр замын тээврийн тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.1.5-т заасан “Төмөр замаар ачаа тээвэрлэх” журмыг Захиргааны ерөнхий хуульд нийцүүлэн боловсруулж, Зам, тээврийн хөгжлийн сайдын 2018 оны 11 дүгээр сарын 28-ны өдрийн 264 дүгээр тушаалаар батлуулж, Хууль зүй, дотоод хэргийн яам тус журмыг хянан, нийтээр дагаж мөрдүүлэхээр шийдвэрлэж, захиргааны хэм хэмжээний актын Улсын нэгдсэн бүртгэлийн 2019 оны 03 дугаар сарын 18-ны өдрийн 4274 дугаарт бүртгэгдсэн.

Шаардлага: Захиргааны ерөнхий хуулийн 68, 69 дүгээр зүйл, “Улаанбаатар төмөр зам” ХНН суурь бүтцэд техникийн шинэчлэлт, мөн тус нийгэмлэгийн 2019 оны 08 дугаар сарын 05-ны өдрийн 02/1790, Монголын төмөр замчдын үйлдвэрчний эвлэлийн холбооны 2019 оны 09 дүгээр сарын 25-ны өдрийн 91 тоот тус тус албан саналууд болон зарим төмөр замын тээвэрт оролцогчдын зөвлөмжийг үндэслэн Зам, тээврийн хөгжлийн сайдын 2019 оны 12 дугаар сарын 02-ны өдрийн 360 дугаар тушаалаар байгуулагдсан ажлын хэсгийн бүрэлдэхүүн Төмөр замын тээврийн тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.5-т заасан Төмөр замаар ачаа тээвэрлэх журмыг дахин хянан, үнэлгээ хийж, зарим нэгэн нэмэлт өөрчлөлт оруулав.

3.5.1 Журмын төслийн ерөнхий бүтэц, зохицуулах харилцаа, хамрах хүрээ

Төмөр замаар ачаа тээвэрлэх журмын төсөл 28 бүлэг, 320 зүйл, 4 хавсралттай, бөгөөд Төмөр замын тээврийн тухай хууль, Олон улсын төмөр замын ачааны харилцааны хэлэлцээр, холбогдох бусад хууль тогтоомжид нийцүүлэн төмөр замаар ачаа тээвэрлэхтэй холбоотой суурь бүтэц, хөдлөх бүрэлдэхүүн эзэмшигч, тээвэрлэгч, төмөр замын тээвэрлэлтийн үйл ажиллагаанд оролцогч, тээвэр зуучлагч нарын хооронд үүсэх харилцааг зохицуулна.

Энэхүү журам шинэчлэн батлагдсанаар ачааны захиалга ирүүлэх хугацааг илүү богиносч, хуучин журмаар байгууллагын дотоод албан үүргийн хуваарилалтаас хамааран өөрчлөгдөж болох ажил хариуцагч нарын албан тушаалыг ерөнхий нэршлээр болгон өөрчилж, байгууллагын дотоод ажиллагаанд хамаарах зарим заалт, агуулгыг хасах, зарим үг зүйн болон найруулгын алдааг зассан бөгөөд ачаа үрэгдсэн, дутсан, муудсан, гэмтсэн тухай гомдол гаргах эрх бүхий хугацааг сунгагдах юм.

3.5.2 Тухайн асуудлыг зохицуулж байгаа үрьд нь батлагдсан шийдвэр байгаа эсэх, шинэчилсэн дүрмийг хэрэгжүүлэхэд шаардлагатай хүний нөөц, санхүү, эдийн засгийн тооцоо.

“Төмөр замаар ачаа тээвэрлэх журам”-ыг Төмөр замын тээврийн тухай хуулийн 10 дугаар зүйлийн 10.1.3, 15 дугаар зүйлийн 15.1.5-д тус тус заасны дагуу Зам, тээврийн хөгжлийн сайдын 2018 оны 11 дүгээр сарын 28-ны өдрийн 264 дүгээр тушаалаар батлан хэрэгжүүлж байна.

---oOo---

3.6 ТӨМӨР ЗАМААР ЗОРЧИГЧ, ТЭЭШ, АЧААН ТЭЭШ ТЭЭВЭРЛЭХ ДҮРМИЙН ТӨСӨЛД ХИЙСЭН НӨЛӨӨЛЛИЙН ШИНЖИЛГЭЭ

Үндэслэл: Төмөр замын тээврийн тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.1.6-т заасан “Төмөр замаар зорчигч, тээш, ачаан тээш тээвэрлэх” журмыг Захиргааны ерөнхий хуульд нийцүүлэн боловсруулж, Зам, тээврийн хөгжлийн сайдын 2018 оны 11 дүгээр сарын 28-ны өдрийн 264 дүгээр тушаалаар батлуулж, Хууль зүй, дотоод хэргийн яам тус журмыг хянан, нийтээр дагаж мөрдүүлэхээр шийдвэрлэж, захиргааны хэм хэмжээний актын Улсын нэгдсэн бүртгэлийн 2019 оны 03 дугаар сарын 18-ны өдрийн 4274 дугаарт бүртгэгдсэн.

Шаардлага: Захиргааны ерөнхий хуулийн 68, 69 дүгээр зүйл, “Улаанбаатар төмөр зам” ХНН-ийн суурь бүтцэд техникийн шинэчлэлт, мөн тус нийгэмлэгийн 2019 оны 08 дугаар сарын 05-ны өдрийн 02/1790, Монголын төмөр замчдын үйлдвэрчний эвлэлийн холбооны 2019 оны 09 дүгээр сарын 25-ны өдрийн 91 тоот албан саналууд болон зарим төмөр замын тээвэрт оролцогчдын зөвлөмжийг үндэслэн Зам, тээврийн хөгжлийн сайдын 2019 оны 12 дугаар сарын 02-ны өдрийн 360 дугаар тушаалаар байгуулагдсан ажлын хэсгийн бүрэлдэхүүн Төмөр замын тээврийн тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.6-д заасан “Төмөр замаар зорчигч, тээш, ачаан тээш тээвэрлэх журам”-ыг дахин хянан, үнэлгээ хийж, зарим нэгэн нэмэлт өөрчлөлт оруулав.

3.6.1 Журмын төслийн ерөнхий бүтэц, зохицуулах харилцаа, хамрах хүрээ:

Журмын төслийн төмөр замын тээврийн тухай хуулийг хэрэгжүүлэх хүрээнд тээвэрлэлтийн үйл ажиллагааны нийтлэг зарчимд тулгуурлан зорчигч, тээш, ачаан тээшийг түргэн шуурхай, бүрэн бүтэн, аюулгүй байдлыг ханган тээвэрлэх харилцааг зохицуулна. Журмыг орон нутгийн зорчигч харилцаанд оролцогч ажилтан болон зорчигч, тээш, ачаан тээш илгээгч ба хүлээн авагч нар үйл ажиллагаандаа мөрдөнө.

Төмөр замаар зорчигч, тээш, ачаан тээш тээвэрлэх дүрмийн төсөл нь 12 бүлэг 92 зүйлтэй ба төмөр замын орон нутгийн зорчигч тээвэрлэлтэд оролцогч төмөр замын байгууллага, үйлчлүүлэгч нарын хоорондын харилцааг зохицуулна.

Шинэчлэн батлагдах журамд дараах эерэг өөрчлөлтүүдийг тусгасан:

- Захиргааны ерөнхий хуулийн 60 дугаар зүйлийн 60.1.5.-д нийцүүлэн журмын албан тушаалын нэршлийг үндсэн утгаар хэрэглэхээр өөрчлөлт оруулсан.

- Ашиглалтаас гарсан хуучирсан арга хэрэгсэл, хэллэг бүхий зүйл заалтуудыг шинэчилсэн,
- Хуульд ашиглагдаагүй маягтын бүсийн тасалбар гэдэг ойлгомжгүй заалтад нарийвчлан зохицуулалт, тайлбар хийсэн,
- Иргэний хуулийн 17 дугаар зүйлийн 17.2-т нийцүүлэн 7 хүртэлх насны хүүхдийг насанд хүрсэн харгалзах хүнгүйгээр зорчигчийн галт тэргэнд явахыг хориглосон заалт шинээр нэмсэн.
- Хуучин журамд зорчих тасалбараа гээгдүүлсэн төмөр замын үйлчлүүлэгч нь тасалбарыг дахин худалдан авдаг байсан бол шинэ журамд гээгдүүлсэн тасалбарыг тодорхой хураамж төлсний үндсэн дээр нөхөн олгох боломжтой болсон.
- Зорчигч тасалбараа буцаах ажиллагаанд зорчигчоос хураасан төлбөрөөс суутгах дээд хэмжээг тогтоож өгсөн.
- Унтлагын байр бүхий вагоноор аялах зорчигчдод аяллын урт, аяллын хугацаанаас үл хамааран цагаан хэрэглэлээр үйлчилсний төлбөр заавал хураадаг байсныг өөрчлөн, 22.00-06.00 цагийн хооронд аяллын үргэлжлэх хугацаа 2 цагаас дээш нөхцөлд заавал, бусад тохиолдолд үйлчлүүлэгчийн хүсэлтээр цагаан хэрэглэлээр үйлчлэхээр өөрчлөн зохицуулсан. Түүнчлэн цагаан хэрэглэлийг аялал дуусахаас 30 минутын өмнө хураалгадаг журмыг “15 минутын өмнө” болгож өөрчилсөн.
- Зорчих тасалбараар үнэ төлбөргүй тээвэрлэх гар тээшийн дээд хэмжээ 25 кг байсныг 36 кг болгосноос гадна 5-12 хүртэлх насны хүүхэд 15 кг хүртэл жинтэй гар тээш тээвэрлэхийг зөвшөөрсөн. /Олон улсын зорчигчийн харилцааны хэлэлцээрийн 2 дугаар бүлгийн 15 дугаар зүйлд дүйцүүлсэн./
- Тээврийн прокурорын газраас ирүүлсэн саналын дагуу зорчигч хориотой гар тээш авч яваа нь илэрвэл цагдаагийн ажилтанд мэдэгдэх гэж тодотгол нэмсэн.
- Зорчигч тээшинд заавал үнэ зарлах шаардлагатай байсан заалтыг хуульд нийцүүлэн “үнэ зарлаж болно” гэж өөрчлөв.
- Шинээр хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдэд зориулсан үйлчилгээний талаар заалт нэмэлтээр оруулсан.

3.6.2 *Журмыг шинэчилснээр эрх, хууль ёсны ашиг сонирхол нь аливаа байдлаар хөндөгдөж болохуйц бүлгийг тодорхойлох:*

Иргэд, үйлчлүүлэгчид болон тэдгээрийг төлөөлөн Шударга өрсөлдөөн, хэрэглэгчийн төлөө газраас, мөн тээвэрлэгчийг төлөөлөн “Улаанбаатар төмөр зам” ХНН-ээс дээрх тогтолцоог өөрчлөх саналыг удаа дараа тавьсан. Иймд энэ тушаал батлагдсанаар хууль ёсны ашиг сонирхол нь хөндөгдөж болохуйц бүлэг байхгүй болно.

3.6.3 *Тухайн асуудлыг зохицуулж байгаа үрьд нь батлагдсан шийдвэр байгаа эсэх, шинэчилсэн дүрмийг хэрэгжүүлэхэд шаардлагатай хүний нөөц, санхүү, эдийн засгийн тооцоо:*

“Төмөр замын тээврийн тухай” хуулийн 10 дугаар зүйлийн 10.1.3, 15 дугаар зүйлийн 15.1.6-т тус тус заасны дагуу “Төмөр замаар зорчигч, тээш, ачаан тээш тээвэрлэх журам”-ыг анх 2008 онд баталсан бөгөөд Захиргааны ерөнхий хуульд нийцүүлэн Зам, тээврийн хөгжлийн сайдын 2018 оны 11 дүгээр сарын 28-ны өдрийн 264 дүгээр тушаалаар батлуулан хэрэгжүүлж эхэлсэн. Журамд төмөр замаар үйлчлүүлэгч этгээд буюу хэрэглэгчийн эрх ашигт нийцүүлэх нөхцөлийг бүрдүүлсэн тул журмыг нэмэлт зардалгүйгээр зохион байгуулж хэрэгжүүлэх боломжтой.

---оОо---

3.7 ТӨМӨР ЗАМЫН ТЭЭВЭР ЗУУЧЛАЛЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЖУРМЫН ТӨСӨЛД ХИЙСЭН НӨЛӨӨЛЛИЙН ШИНЖИЛГЭЭ

Үндэслэл: Төмөр замын тээврийн тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.1.7-т заасан “Төмөр замын тээвэр зуучлалын үйл ажиллагааны журам”-ыг Захиргааны ерөнхий хуульд нийцүүлэн анх удаа боловсруулж, Зам, тээврийн хөгжлийн сайдын 2018 оны 11 дүгээр сарын 28-ны өдрийн 264 дүгээр тушаалаар батлуулж, Хууль зүй, дотоод хэргийн яам тус журмыг хянан, нийтээр дагаж мөрдүүлэхээр шийдвэрлэж, захиргааны хэм хэмжээний актын Улсын нэгдсэн бүртгэлийн 2019 оны 03 дугаар сарын 18-ны өдрийн 4274 дугаарт бүртгэгдсэн.

Шаардлага: Захиргааны ерөнхий хуулийн 68, 69 дүгээр зүйл, “Улаанбаатар төмөр зам” ХНН-ийн суурь бүтцэд техникийн шинэчлэлт, мөн тус нийгэмлэгийн 2019 оны 08 дугаар сарын 05-ны өдрийн

02/1790, Монголын төмөр замчдын үйлдвэрчний эвлэлийн холбооны 2019 оны 09 дүгээр сарын 25-ны өдрийн 91 тоот албан саналууд болон зарим төмөр замын тээвэрт оролцогчдын зөвлөмжийг үндэслэн Зам, тээврийн хөгжлийн сайдын 2019 оны 12 дугаар сарын 02-ны өдрийн 360 дугаар тушаалаар байгуулагдсан ажлын хэсгийн бүрэлдэхүүн Төмөр замын тээврийн тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.1.7-т заасан “Төмөр замын тээвэр зуучлалын үйл ажиллагааны журам”-ыг дахин хянан, үнэлгээ хийж, зарим нэгэн нэмэлт өөрчлөлт оруулав.

Төмөр замын тээврийн тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.1 дэх хэсэгт заасан нийтлэг багц дүрмийн 15.1.7-д Төмөр замын тээвэр зуучлалын үйл ажиллагааны журмыг боловсруулж, Зам, тээврийн хөгжлийн сайдын 2018 оны 11 дүгээр сарын 28-ны өдрийн 264 дүгээр тушаалаар батлуулж хэрэгжүүлж байна.

Тус журмаар зохицуулах тээвэр зуучлалын үйл ажиллагааг Иргэний хууль, Төмөр замаар ачаа тээвэрлэх журам, Олон улсын ачааны харилцааны хэлэлцээр болон холбогдох үндэсний стандартай уялдуулан зохицуулахаар боловсруулсан болно. Мөн төмөр замын тээвэр зуучлалын харилцаанд үүсэх талуудын эрх, үүрэг, хариуцлагыг тээврийн болон тээвэр зуучлалын гэрээгээр харилцан тохиролцон гүйцэтгэхээр зохицуулсан.

Захиргааны ерөнхий хуульд нийцүүлэн Төмөр замын тээвэр зуучлалын үйл ажиллагааны журмыг дахин сайжруулж, Иргэний хууль болон бусад холбогдох хууль тогтоомжийн хүрээнд тээвэрлэгч, тээвэр зуучлагчийн хоорондын харилцааг зохицуулсан журам төсөл гэж үзлээ.

3.7.1 Журмын төслийн ерөнхий бүтэц, зохицуулах харилцаа, хамрах хүрээ

Төмөр замын тээвэр зуучлалын үйл ажиллагааны журмын төсөл нь 4 бүлэг, 9 зүйлтэй бөгөөд төмөр замын тээвэр зуучлалын үйл ажиллагаанд үүсэх тээвэрлэгч ба тээвэр зуучлагчийн хоорондын харилцааг одоо мөрдөгдөж буй ямар хууль, журам, дүрмийн хүрээнд зохицуулах талаар ерөнхий байдлаар тусгасан.

3.7.2 Журам баталснаар эрх, хууль ёсны ашиг сонирхол нь аливаа байдлаар хөндөгдөж болохуйц бүлгийг тодорхойлох

Энэхүү журам батлагдсанаар хууль ёсны ашиг сонирхол нь хөндөгдөж болохуйц бүлэг байхгүй болно. Журам нь төмөр замаар үйлчлүүлэгч этгээд буюу хэрэглэгчийн эрх ашигт нийцсэн нөхцөл бий болгож байгаа бөгөөд журмыг нэмэлт зардалгүйгээр зохион байгуулж хэрэгжүүлэх боломжтой.

---oOo---

3.8 ГАЛТ ТЭРЭГНИЙ ЗУРМАГ ЗОХИЦУУЛАЛТЫН ЖУРМЫН ТӨСЛИЙН НӨЛӨӨЛЛИЙН ШИНЖИЛГЭЭ

Үндэслэл: Төмөр замын тээврийн тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.1.8-т заасан “Галт тэрэгний зурмаг зохицуулалтын журам”-ыг Захиргааны ерөнхий хуульд нийцүүлэн боловсруулж, Зам, тээврийн хөгжлийн сайдын 2018 оны 11 дүгээр сарын 28-ны өдрийн 264 дүгээр тушаалаар батлуулж, Хууль зүй, дотоод хэргийн яам тус журмыг хянан, нийтээр дагаж мөрдүүлэхээр шийдвэрлэж, захиргааны хэм хэмжээний актын Улсын нэгдсэн бүртгэлийн 2019 оны 03 дугаар сарын 18-ны өдрийн 4274 дугаарт бүртгэгдсэн.

Шаардлага: Захиргааны ерөнхий хуулийн 68, 69 дүгээр зүйл, “Улаанбаатар төмөр зам” ХНН суурь бүтцэд техникийн шинэчлэлт, мөн тус нийгэмлэгийн 2019 оны 08 дугаар сарын 05-ны өдрийн 02/1790, Монголын төмөр замчдын үйлдвэрчний эвлэлийн холбооны 2019 оны 09 дүгээр сарын 25-ны өдрийн 91 тоот албан саналууд болон зарим төмөр замын тээвэрт оролцогчдын зөвлөмжийг үндэслэн Зам, тээврийн хөгжлийн сайдын 2019 оны 12 дугаар сарын 02-ны өдрийн 360 дугаар тушаалаар байгуулагдсан ажлын хэсгийн бүрэлдэхүүн Төмөр замын тээврийн тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.1.8-д заасан “Галт тэрэгний зурмаг зохицуулалтын журам”-ыг дахин хянан, үнэлгээ хийж, зарим нэгэн нэмэлт өөрчлөлт оруулав.

3.8.1 Журмын зорилт, ерөнхий бүтэц, зохицуулах харилцаа, хамрах хүрээ

Энэхүү журмаар галт тэрэгний зурмаг зохицуулалтын журмын хянан, төсөл нь 8 бүлэг, 34 зүйлтэй, бөгөөд Монгол Улсын төмөр замын сүлжээний хэмжээнд “Хөдөлгөөний нэгдсэн зурмаг” болон “Суурь бүтэц дэх хөдөлгөөний зурмаг”-ийг боловсруулах, батлах, түүнд өөрчлөлт оруулах, мөрдүүлэх, хэрэгжилтэд хяналт тавих, гүйцэтгэлд шинжилгээ хийх, галт тэрэгний хөдөлгөөний зурмагийн цаглабарыг бодитой болгох, мөн энэхүү журмыг зөрчигчид хүлээлгэх хариуцлага болон гомдол гаргах харилцааны зохицуулалтыг Захиргааны ерөнхий хууль, Зөрчлийн тухай хуульд нийцүүлэх харилцааг зохицуулна.

Монгол Улсын хэмжээнд төмөр замын галт тэрэгний хөдөлгөөний зурмаг боловсруулах, түүнд өөрчлөлт оруулах, мөрдүүлэх, хэрэгжилтэд хяналт тавих, гүйцэтгэлд шинжилгээ хийхтэй холбоотой харилцааг зохицуулна.

Галт тэрэгний хөдөлгөөний зурмаг боловсруулахдаа зах зээлийн өрсөлдөөнийг хязгаарлахгүй, аливаа этгээдэд давуу эрх олгохгүй, харилцан уялдаатай, нэгдмэл байх зарчмыг баримтална.

Галт тэрэгний хөдөлгөөний нэгдсэн зурмаг суурь бүтэц дэх хөдөлгөөний зурмагийг тухайн суурь бүтэц эзэмшигч хөдөлгөөний нэгдсэн зурмагт нийцүүлэн боловсруулж, баталж, үүнийг хөдөлгөөн зохицуулалтын төв, суурь бүтэц эзэмшигч, тээвэрлэгч, төмөр замын тээвэрлэлтийн үйл ажиллагаанд оролцогч байгууллага, иргэн дагаж мөрдөнө. Хөдөлгөөн зохицуулалтын төв нь хөдөлгөөний нэгдсэн зурмаг боловсруулах, түүнд өөрчлөлт оруулах, хөдөлгөөний нэгдсэн зурмагийн хэрэгжилтэд хяналт тавих бөгөөд төрийн байгууллага болон олон нийтийг зохих мэдээллээр хангаж ажиллана.

Төмөр замын суурь бүтэц дэх зурмагийг батлуулах хугацаа нь хөдөлгөөний нэгдсэн зурмаг батлуулах хугацаанаас шууд хамаардаг тул үүнээс үүдэн зуны хөдөлгөөний зурмагийг мөрдөж эхлэх хугацаа нь хожимдож байгаа тул “Улаанбаатар төмөр зам” ХНН болон төмөр замын суурь бүтэц эзэмшигч нар нэгдсэн зурмаг боловсруулахад шаардлагатай саналыг Хөдөлгөөн зохицуулалтын төвд ирүүлэх хугацааны цаглабарт өөрчлөлт оруулж, түүнд нийцүүлэн галт тэрэгний хөдөлгөөний нэгдсэн зурмагийг боловсруулах, батлуулах бодит нөхцөлд нийцүүлэн өөрчлөх зайлшгүй шаардлага үүссэн.

Суурь бүтэц эзэмшигч, тээвэрлэгч, төмөр замын тээвэрлэлтийн үйл ажиллагаанд оролцогч иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллага нь галт тэрэгний хөдөлгөөний зурмаг боловсруулах, тэдгээрт өөрчлөлт оруулах явц болон хөдөлгөөний нэгдсэн зурмагийн хэрэгжилттэй холбоотой гомдлыг Хөдөлгөөн зохицуулалтын төвд гаргана гэснийг Захиргааны ерөнхий хуулийн 93.1-т нийцүүлэн Төмөр замын тээврийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагад эсхүл шүүхэд гаргахаар зохицуулах шаардлагатай.

Энэхүү журмыг шинэчлэн баталснаар журмыг зөрчсөн болон мөрдөөгүйгээс хохирол учруулсан, мөн зурмагийн биелэлтэд буруутай этгээдэд хариуцлага хүлээлгэх, журмын хэрэгжилтэд хяналт тавих этгээд, гомдол гаргах харилцааг, Захиргааны ерөнхий хууль, Зөрчлийн тухай хуульд нийцэх ба суурь бүтэц дэх хөдөлгөөний зурмагийг тогтоосон журмаар батлах, хөдөлгөөний нэгдсэн зурмагт санал ирүүлэх, хөдөлгөөний нэгдсэн зурмаг болон суурь бүтэц дэх хөдөлгөөний зурмагийн дагуу өөрийн эзэмшлийн суурь бүтцийн үйлчилгээний хүрээнд галт тэрэгний хөдөлгөөнийг зохион байгуулах, хөдөлгөөний удирдлагыг хэрэгжүүлэх эрх нь суурь бүтэц эзэмшигчид хэвээр үлдэнэ.

“Галт тэрэгний зурмаг зохицуулалтын журам”-ийг Төмөр замын тээврийн тухай хуулийн 10 дугаар зүйлийн 10.1.3, 15 дугаар зүйлийн 15.1.8-д заасны дагуу Зам, тээврийн хөгжлийн сайдын 2018 оны 11 дүгээр сарын 28-ны өдрийн 264 дүгээр тушаалын наймдугаар хавсралтаар батлан хэрэгжүүлж эхэлсэн.

Тушаалыг хэрэгжүүлэх хүрээнд нэмэлт зардалгүйгээр зохион байгуулж ажиллана.

---oOo---

3.9 СУУРЬ БҮТЭЦ АШИГЛУУЛАХ ЖУРМЫН ТӨСЛИЙН НӨЛӨӨЛЛИЙН ШИНЖИЛГЭЭ

Үндэслэл: Төмөр замын тээврийн тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.1.9-т заасан “Суурь бүтэц ашиглуулах журам”-ыг Захиргааны ерөнхий хуульд нийцүүлэн боловсруулж, Зам, тээврийн хөгжлийн сайдын 2018 оны 11 дүгээр сарын 28-ны өдрийн 264 дүгээр тушаалаар батлуулж, Хууль зүй, дотоод

хэргийн яам тус журмыг хянан, нийтээр дагаж мөрдүүлэхээр шийдвэрлэж, захиргааны хэм хэмжээний актын Улсын нэгдсэн бүртгэлийн 2019 оны 03 дугаар сарын 18-ны өдрийн 4274 дугаарт бүртгэгдсэн.

Шаардлага: Захиргааны ерөнхий хуулийн 68, 69 дүгээр зүйл, “Улаанбаатар төмөр зам” ХНН суурь бүтцэд техникийн шинэчлэлт, мөн тус нийгэмлэгийн 2019 оны 08 дугаар сарын 05-ны өдрийн 02/1790, Монголын төмөр замчдын үйлдвэрчний эвлэлийн холбооны 2019 оны 09 дүгээр сарын 25-ны өдрийн 91 тоот тус албан саналууд болон зарим төмөр замын тээвэрт оролцогчдын зөвлөмжийг үндэслэн Зам, тээврийн хөгжлийн сайдын 2019 оны 12 дугаар сарын 02-ны өдрийн 360 дугаар тушаалаар байгуулагдсан ажлын хэсгийн бүрэлдэхүүн Төмөр замын тээврийн тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.1.9-т заасан “Суурь бүтэц ашиглуулах журам”-ыг дахин хянан, үнэлгээ хийж, зарим нэгэн нэмэлт өөрчлөлт оруулав.

3.9.1 Журмын зорилт, ерөнхий бүтэц, зохицуулах харилцаа, хамрах хүрээ

Суурь бүтэц эзэмшигч болон тээвэрлэгч нар нь Монгол Улс нэгдэн орсон Олон улсын гэрээ, Иргэний хууль, Төмөр замын тээврийн тухай хууль, Өрсөлдөөний тухай хууль, тэдгээртэй нийцүүлэн гаргасан эрх зүйн бусад актууд болон энэхүү журмыг баримтлан суурь бүтэц ашиглуулах тухай гэрээ байгуулж, түүний үндсэн дээр тээвэрлэлтийн үйл ажиллагааг хэрэгжүүлнэ.

Суурь бүтэц ашиглуулах журмаар суурь бүтэц ашиглах, ашиглуулах үйл ажиллагаанд оролцогчдын эрх, үүрэг, хариуцлагыг тодорхойлж, тээвэрлэлтийн үйл ажиллагааг хэрэгжүүлэхэд суурь бүтцийн хүчин чадал хангалтгүй тохиолдолд тээвэрлэгчийн ирүүлсэн захиалгыг зөвшилцөх, татгалзах, хэрэгжүүлэхтэй холбоотой харилцааг зохицуулах бөгөөд суурь бүтэц эзэмшигч, тээвэрлэгчийн өмчлөлийн хэлбэрээс, үл хамааран суурь бүтэц ашиглуулахтай холбоотой бүх харилцаанд дагаж мөрдөнө.

Суурь бүтэц ашиглуулан үзүүлэх үйлчилгээний үнэлгээ нь шударга өрсөлдөөний асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллагаас зөвшөөрөгдсөн тариф, хөлс, хураамжид үндэслэнэ.

Уг журмын төсөлд суурь бүтэц ашиглуулахад тавигдах шаардлага, суурь бүтцийг ашиглуулах тухай гэрээ, суурь бүтэц эзэмшигчийн эрх, үүрэг, мөн тээвэрлэгчийн эрх, үүрэг, тээвэрлэлтийг үйл ажиллагаа, суурь бүтэц эзэмшигч, тээвэрлэгч нар гэрээг зөрчвөл хүлээлгэх хариуцлагыг тогтоосон.

Суурь бүтэц эзэмшигч нь өмчийн төрөл, хэлбэр харгалзахгүйгээр төмөр замын тээвэрлэлтийн бүх төрлийн үйл ажиллагааг зурмагийн нэгдмэл зохицуулалттай, үйлчилгээний хүргээмж, чанар, аюулгүй байдлыг хангаж, тасралтгүй явуулна.

Суурь бүтэц эзэмшигч нь суурь бүтэц, нийтийн хэрэглээний салбар зам, талбайг ашиглуулах, нийтийн хэрэглээний замаас салаалсан бусад үйлчлүүлэгчдийн эзэмшлийн дагнасан хэрэглээний замд тээвэрлэлтийн үйл ажиллагаа, галт тэрэгний хөдөлгөөний шуурхай удирдлагаар хангах, өөрийн ажил, үйлчилгээний нийтийн хэрэглээний зам, талбай дээр болон бусдын эзэмшлийн дагнасан хэрэглээний зам талбайд хөдлөх бүрэлдэхүүнийг тавьж өгөх, татаж авах ажлыг өөрийн эзэмшлийн зүтгүүрээр гүйцэтгэх, тээвэрлэгчийн хөдлөх бүрэлдэхүүнийг нийтийн хэрэглээний замд болон нийтийн хэрэглээний замаас хүлээн авах, явуулах, дамжин өнгөрүүлэх; өөрийн сэлгээний тэргээр тээвэрлэгчийн хөдлөх бүрэлдэхүүн, галт тэргийг бэлтгэж, найруулах, түлш, тос, ус, нүүрсээр зэхэн нийлүүлэх, төмөр замын байгууллагуудтай тээврийн үйл ажиллагааны техник, технологийн асуудлуудыг зөвшилцөх; тусгай байгууламжтай байна. Галт тэрэгний хөдөлгөөнийг тасралтгүй явуулахын тулд тээвэрлэгч нарыг өмчийн хэлбэр үл харгалзан шаардлагатай түлш, тосоор зэхэж, төлбөр тооцоог “Түлш тосоор зэхэх үйлчилгээ үзүүлэх тухай” заавар, гэрээний үндсэн дээр гүйцэтгэлийг тооцоолно;

3.9.2 Тухайн асуудлыг зохицуулж байгаа урьд нь батлагдсан шийдвэр байгаа эсэх, тушаалыг хэрэгжүүлэхэд шаардлагатай хүний нөөц, санхүү, эдийн засгийн тооцоо

“Төмөр замын тээврийн тухай” хуулийн 10 дугаар зүйлийн 10.1.3, 15 дугаар зүйлийн 15.1.9-т тус тус заасны дагуу Зам, тээврийн хөгжлийн сайдын 2018 оны 11 дүгээр сарын 28-ны өдрийн 264 дүгээр тушаалын есдүгээр хавсралтаар “Төмөр замын суурь бүтэц ашиглуулах журам”-ыг батлан хэрэгжүүлж эхэлсэн. Тушаалыг хэрэгжүүлэх хүрээнд нэмэлт зардалгүйгээр зохион байгуулж ажиллана.

Өөрөөр хэлбэл энэхүү тушаал нь төмөр замын суурь бүтэц ашиглах, ашиглуулах этгээд буюу хэрэглэгчдийн эрх ашигт нийцсэн нөхцөл бий болгосон захиргааны хэм хэмжээ тогтоосон шийдвэр болж байгаа юм.

3.10 СУУРЬ БҮТЭЦ АШИГЛУУЛАХ ТАРИФ ТОГТООХ АРГАЧЛАЛЫН ТӨСЛИЙН НӨЛӨӨЛЛИЙН ШИНЖИЛГЭЭ

Үндэслэл: Төмөр замын тээврийн тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.1.9-т заасан “Суурь бүтэц ашиглуулах тариф тогтоох аргачлал”-ыг Захиргааны ерөнхий хуульд нийцүүлэн боловсруулж, Зам, тээврийн хөгжлийн сайдын 2018 оны 11 дүгээр сарын 28-ны өдрийн 264 дүгээр тушаалаар батлуулж, Хууль зүй, дотоод хэргийн яам тус журмыг хянан, нийтээр дагаж мөрдүүлэхээр шийдвэрлэж, захиргааны хэм хэмжээний актын Улсын нэгдсэн бүртгэлийн 2019 оны 03 дугаар сарын 18-ны өдрийн 4274 дугаарт бүртгэгдсэн.

Шаардлага: Захиргааны ерөнхий хуулийн 68, 69 дүгээр зүйл, “Улаанбаатар төмөр зам” ХНН суурь бүтэцэд техникийн шинэчлэлт, мөн тус нийгэмлэгийн 2019 оны 08 дугаар сарын 05-ны өдрийн 02/1790, Монголын төмөр замчдын үйлдвэрчний эвлэлийн холбооны 2019 оны 09 дүгээр сарын 25-ны өдрийн 91 тоот албан саналууд болон зарим төмөр замын тээвэрт оролцогчдын зөвлөмжийг үндэслэн Зам, тээврийн хөгжлийн сайдын 2019 оны 12 дугаар сарын 02-ны өдрийн 360 дугаар тушаалаар байгуулагдсан ажлын хэсгийн бүрэлдэхүүн Төмөр замын тээврийн тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.1.9-т заасан “Суурь бүтэц ашиглуулах тариф тогтоох аргачлал”-ыг дахин хянан, үнэлгээ хийж, зарим нэгэн нэмэлт өөрчлөлт оруулав.

3.10.1 Тушаалын төслийн зохицуулах харилцаа, хамрах хүрээ

“Суурь бүтэц ашиглуулах тариф тогтоох аргачлал нь төмөр замын суурь бүтэц ашиглах, ашиглуулах үйл ажиллагаанд оролцогчдын тариф тогтоох үндсэн суурь эрх тэгш харилцааг тодорхойлно. Суурь бүтэц ашиглалтын тарифын аргачлалын төсөлд нийтлэг үндэслэл, тариф тогтооход баримтлах зарчим, тарифын тооцооллын аргачлал, төмөр замын суурь бүтэц ашиглалтын зардлын задаргааны аргачлалыг тогтоохоор тусгасан. Төмөр замын суурь бүтэц ашиглалтын тариф тогтоох аргачлал нь төмөр замын суурь бүтэц эзэмшигч, тээвэрлэгч нарын хооронд суурь бүтцийн ашиглалттай холбоотой харилцаанд ашиглах бөгөөд төмөр замын тээврийн тухай хуулийн 10 дугаар зүйлийн 10.1.4-д заасны дагуу төмөр замын тээврийн салбарт шударга бус өрсөлдөөн үүсэхээс сэргийлэх зорилгоор тариф, бүтээгдэхүүн, үйлчилгээний хэмжээ, гэрээний өөрчлөлтийг хянаж, санал, дүгнэлт гаргах ажлыг төмөр замын тээврийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагаас томилон ажиллуулахаар зохицуулсан.

Суурь бүтэц ашиглалтын тээврийн зах зээлийн нөхцөл, суурь бүтцийг оновчтой ашиглах шаардлага, замын нэвтрүүлэх чадвар, суурь бүтцийн үйлчилгээний чанарын дээшлүүлэхээр зорчигч, ачаа урсгал, түүний хэмжээ, төрөл, тухайн суурь бүтцийн техникийн онцлог, шинж, хөдлөх бүрэлдэхүүний хурд, техникийн үзүүлэлт, галт тэрэгний урт, жин, төрөл, төмөр замын суурь бүтцийн элэгдлийн зэрэглэл, инфляци, валютын ханшийн хэлбэлзэл зэрэг үзүүлэлтүүдийг тооцоолох тарифын аргачлалыг тогтоосон.

Төмөр замын суурь бүтэц эзэмшигч нь тухайн суурь бүтцийн хүчин чадлыг оновчтой ашиглахад нөлөөлөхүйц хөнгөлөлтийг тодорхой хугацаанд хэрэглэж болох, тээвэрлэгчид тарифыг суурь бүтцийн тодорхой хэсэгт, ижил үйлчилгээнд, ижил хөнгөлөлт тогтоох замаар хөнгөлөлт үзүүлэх бөгөөд суурь бүтцийн зардалд суурь бүтэц ашиглуулахтай холбогдон гарсан зардлыг, мөн тухайн жилд суурь бүтцээр тээвэрлэлт хийх захиалгын хэмжээг хамааруулна.

3.10.2 Тухайн асуудлыг зохицуулж байгаа урьд нь батлагдсан шийдвэр байгаа эсэх, тушаалыг хэрэгжүүлэхэд шаардлагатай хүний нөөц, санхүү, эдийн засгийн тооцоо

“Төмөр замын тээврийн тухай” хуулийн 10 дугаар зүйлийн 10.1.3, 15 дугаар зүйлийн 15.1.9-т тус тус заасны дагуу Зам, тээврийн хөгжлийн сайдын 2018 оны 11 дүгээр сарын 28-ны өдрийн 264 дүгээр тушаалын аравдугаар хавсралтаар “Суурь бүтэц ашиглалтын тариф тогтоох аргачлал”-ыг батлан хэрэгжүүлж эхэлсэн. Тушаалыг хэрэгжүүлэх хүрээнд нэмэлт зардалгүйгээр зохион байгуулж ажилласан. Төмөр замын суурь бүтэц ашиглах, ашиглуулах этгээд буюу хэрэглэгчдийн эрх ашигт нийцсэн нөхцөл бий болгосон захиргааны хэм хэмжээ тогтоосон шийдвэр болно.

---oOo---

3.11 ТӨМӨР ЗАМЫН ТЭЭВРИЙН АЮУЛГҮЙ БАЙДАЛТАЙ ХОЛБООТОЙ ЗАРИМ ОБЪЕКТ, ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНД ГЭРЧИЛГЭЭ ОЛГОХ ЖУРМЫН ТӨСЛИЙН НӨЛӨӨЛЛИЙН ШИНЖИЛГЭЭ

Үндэслэл: Төмөр замын тээврийн тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.1.10-д заасан “Төмөр замын тээврийн аюулгүй байдалтай холбоотой зарим объект, үйл ажиллагаанд гэрчилгээ олгох журам”-ыг Захиргааны ерөнхий хуульд нийцүүлэн боловсруулж, Зам, тээврийн хөгжлийн сайдын 2018 оны 11 дүгээр сарын 28-ны өдрийн 264 дүгээр тушаалаар батлуулж, Хууль зүй, дотоод хэргийн яам тус журмыг хянан, нийтээр дагаж мөрдүүлэхээр шийдвэрлэж, захиргааны хэм хэмжээний актын Улсын нэгдсэн бүртгэлийн 2019 оны 03 дугаар сарын 18-ны өдрийн 4274 дугаарт бүртгэгдсэн.

Шаардлага: Захиргааны ерөнхий хуулийн 68 дугаар, 69 дүгээр зүйл, “Улаанбаатар төмөр зам” ХНН-ийн суурь бүтцэд техникийн шинэчлэлт, мөн тус нийгэмлэгийн 2019 оны 08 дугаар сарын 05-ны өдрийн 02/1790 дугаар, Монголын төмөр замчдын үйлдвэрчний эвлэлийн холбооны 2019 оны 09 дүгээр сарын 25-ны өдрийн 91 дүгээр тус тус албан саналууд болон зарим төмөр замын тээвэрт оролцогчдын зөвлөмжийг үндэслэн Зам, тээврийн хөгжлийн сайдын 2019 оны 12 дугаар сарын 02-ны өдрийн 360 дугаар тушаалаар байгуулагдсан ажлын хэсгийн бүрэлдэхүүн Төмөр замын тээврийн тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.1.10-т заасан “Төмөр замын тээврийн аюулгүй байдалтай холбоотой зарим объект, үйл ажиллагаанд гэрчилгээ олгох журам”-ыг дахин хянан, үнэлгээ хийж, зарим нэгэн нэмэлт өөрчлөлт оруулав.

3.11.1 Журмын төслийн ерөнхий бүтэц, зохицуулах харилцаа, хамрах хүрээ

Журмын төсөл нь нийтлэг үндэслэл, гэрчилгээжүүлэх объект, болон байгууллагын үйл ажиллагаа, гэрчилгээ хүссэн өргөдлийг хянан шийдвэрлэх, гэрчилгээ эзэмшигчийн эрх, үүрэг, гэрчилгээг сунгахад тавигдах шаардлага, түдгэлзүүлэх, сэргээх, хүчингүй болгох, нөхөн олгох, мэдээллийн сан бүрдүүлэлт, хөтлөлт, хадгалалт, ашиглалт болон хяналт, хариуцлагын талаар харилцааг зохицуулахаар журамласан бөгөөд 34 зүйл, 2 хавсралттай.

Төмөр замын салбарт гарч буй осол, гологдлын тоо ихсэж байгаатай холбогдуулан тээврийн салбарт хөдөлгөөний аюулгүй байдлыг хангах зорилгоор бат бөх, найдваржилтийн аюулгүй байдлын шаардлагыг хангасан объектод ашиглалтын үйл ажиллагааг аюулгүй хэрэгжүүлэх нөхцөлийг бүрдүүлэх зайлшгүй шаардлага тулгарч байна. Энэ нь нэг талаас төмөр замын тээвэрлэлтийн үйл ажиллагаанд оролцогч байгууллагуудын төмөр замын аюулгүй байдлын талаарх ойлголт, тэдгээрийн бүртгэл мэдээллийн сан, тэдгээрт тавих хяналтыг сайжруулах, тээвэрлэлтийн үйл ажиллагаанд оролцогч байгууллагуудыг чанаржуулах нь нэн тэргүүнд тавигдах асуудал болж байна.

Энэхүү журмаар Монгол Улсын нутаг дэвсгэрт төмөр замын тээврийн аюулгүй байдалтай холбоотой зарим объект, үйл ажиллагаанд гэрчилгээ олгохтой холбогдон үүсэх харилцааг зохицуулна.

Энэхүү журмаар төмөр замын тээврийн тасралтгүй, найдвартай, хүртээмжтэй үйлчилгээг үзүүлэх чиглэлээр, мөн хөдөлгөөний аюулгүй байдал, үйл ажиллагааг хангах, үйлчлүүлэгчдийн эд хөрөнгөд учирч болзошгүй хохирлоос урьдчилан сэргийлэх зэрэг нөхцөлийг бүрдүүлэх, салбарт дэвшилтэд техник, технологи нэвтрүүлэх, төмөр замын тээврийн тээх, нэвтрүүлэх чадвар болон өрсөлдөөний нөхцөл байдлыг тодорхойлсон.

Суурь бүтэц эзэмшигч, тээвэрлэгч нь төмөр замын тээврийн аюулгүй байдалтай холбоотой объект, үйл ажиллагааны гэрчилгээжүүлэлтэд хамрагдсан иргэн, хуулийн этгээдтэй холбогдох хууль тогтоомж, дүрэм, журмын хүрээнд гэрээ байгуулж хамтран ажиллана.

Объектын гэрчилгээжүүлэлтийг суурь бүтэц ашиглах чиглэлээр нийтийн хэрэглээний зам, талбай, дагнасан хэрэглээний зам, талбай, өртөө, зөрлөг /төмөр замын дохиолол, холбооны байгууламж/, хөдлөх бүрэлдэхүүний гэрчилгээжүүлэлтийг бүх төрлийн зүтгүүр, бүх төрлийн ачааны вагон, бүх төрлийн зорчигчийн вагон, сэргээн босгох, гал унтраах галт тэрэг, зам засвар, арчлалт, оношлогоо, хэмжилт хийх бүх төрлийн машин механизм тус тус чиглэлээр ангилан гэрчилгээжүүлэхээр зохицуулсан.

- Журмын төсөлд дагнасан хэрэглээний замын дээд, доод бүтцийн засвар, арчлалт гүйцэтгэх, төмөр замын зураг төсөл боловсруулах, дагнасан хэрэглээний зам, талбай барих, дагнасан хэрэглээний замд сэлгээний ажил гүйцэтгэх, төмөр замын дохиолол, холбооны байгууламжийн техникийн үзлэг, үйлчилгээ

гүйцэтгэх, зүтгүүрийн техникийн үзлэг, үйлчилгээ гүйцэтгэх, вагоны техникийн үзлэг, үйлчилгээ гүйцэтгэх, төмөр замын тээвэр зуучлалын үйл ажиллагаа эрхлэх, хатуу тооцоот багаж, хэрэгслийн үйлдвэрлэл, худалдаа эрхлэх зэрэг үйл ажиллагааг гэрчилгээжүүлэхэд тавигдах шаардлага мөн төмөр замын тээврийн аюулгүй байдалтай холбоотой зарим объект, үйл ажиллагааны гэрчилгээний эх загвар, түүнд тавигдах мэдээлэл, төмөр замын тээвэрлэлтийн үйл ажиллагаанд оролцогч байгууллагын үйл ажиллагаанд болон үйлчилгээнд тавигдах шаардлагыг тусгасан.

Энэхүү журам батлагдсанаар Төмөр замын тээврийн салбарт дэвшилтэд техник, технологи нэвтрүүлэх, тээх, нэвтрүүлэх чадвар, өрсөлдөөний нөхцөл байдлыг тодорхойлох, тээврийн аюулгүй байдалд хяналт тавих, тээврийн осол эндэгдлийн тоог бууруулах, төмөр замын тээврийн аюулгүй байдалтай холбоотой зарим объект, үйл ажиллагааны мэдээллийн нэгдсэн сангийн бүртгэл, хадгалалт, ашиглалтын талаарх эрх зүйн орчин бүрдэнэ.

3.11.2 *Журам батлагдсаны дараа эрх, хууль ёсны ашиг сонирхол нь аливаа байдлаар хөндөгдөж болохуйц бүлгийг тодорхойлох*

Гэрчилгээжүүлэх үйл ажиллагаа нь хууль тогтоомж, дүрэм журам, стандартын шаардлагын дагуу, ил тод, нээлттэй, шуурхай, хүртээмжтэй, чанартай, аюулгүй байдлыг хангах зарчмыг баримтална.

Одоогийн мөрдөгдөж буй журмаар Монгол Улсад дагнасан хэрэглээний зам, талбай, хөдлөх бүрэлдэхүүн эзэмшигч, тэдгээрийн үзлэг, үйлчилгээ, багаж хэрэгслийн үйлдвэрлэл, зураг төсөл болон тээвэр зуучлалын үйл ажиллагаа эрхлэгч нарын эрх, үүрэг хууль ёсны ашиг сонирхол хөндөгдөж болохуйц иргэн, хуулийн этгээдээс санал авахаар Зам, тээврийн хөгжлийн яамны цахим сайтад 2017 оны 05 дугаар сарын 18-аас 06 дугаар сарын 18 болон 09 дүгээр сарын 20-оос 10 дугаар сарын 20-ны өдрийг хүртэл хугацаанд нийт 2 удаа байршуулсан болно. Уг хугацаанд иргэн, аж ахуйн нэгжүүдээс санал ирүүлээгүй. Мөн 2017 оны 10 дугаар сарын 30-ны өдөр эрх, хууль ёсны ашиг сонирхол нь хөндөгдөж болохуйц этгээдүүдийг байлцуулан хэлэлцүүлэг зохион байгуулсан. Хэлэлцүүлэгт “Монголын тээвэр зуучлагчдын нэгдсэн холбоо” ГҮТББ, “Төв Азийн зам” ХХК, “Мон Ложистик” ХХК, “Би Эл Си” ХХК-ийн төлөөлөгч нар хүрэлцэн ирсэн бөгөөд журмын төсөлтэй танилцан, журмын төсөлд тусгах саналгүй гэснээр хэлэлцүүлэг өндөрлөсөн болно.

Төмөр замын тээврийн байгууллага болох “Галт тэрэгний хөдөлгөөн зохицуулалтын нэгдсэн төв” УТҮГ, “Улаанбаатар төмөр зам” ХНН, “Монголын төмөр зам” ТӨХК, “Болдтөмөр Ерөө гол” ХХК төмөр замын тээвэрт оролцогч байгууллага, “Монголын тээвэр зуучлагчдын нэгдсэн холбоо” ГҮТББ-аас албан бичгээр санал авч, журмын төсөлд тусгасан болно. Хүний эрх, өрсөлдөөнийг хязгаарласан, эдийн засаг, нийгмийн болон бусад үйл ажиллагаанд саад хориг учруулсан, аливаа хүнд суртал, авлига гарах нөхцөл боломж бүрдүүлсэн байж болзошгүй зохицуулалт агуулаагүй болно.

3.11.3 *Тухайн асуудлыг зохицуулж байгаа урьд нь батлагдсан шийдвэр байгаа эсэх, тушаалыг хэрэгжүүлэхэд шаардлагатай хүний нөөц, санхүү, эдийн засгийн тооцоо*

“Төмөр замын тээврийн тухай” хуулийн 10 дугаар зүйлийн 10.1.3, 10.1.6, 15 дугаар зүйлийн 15.1.10-т тус тус заасны дагуу Зам, тээврийн хөгжлийн сайдын 2018 оны 11 дүгээр сарын 28-ны өдрийн 264 дүгээр тушаалаар тус журмыг батлан, хэрэгжүүлж эхэлсэн. Шинээр боловсруулан, батлуулахаар ажиллаж буй журмыг хэрэгжүүлэхэд нэмэлт зардалгүйгээр зохион байгуулж ажиллах боломжтой бөгөөд төмөр замын зарим объект эзэмшигч, үйл ажиллагаа эрхлэгч болон тэдгээрээр үйлчлүүлэгчдийн эрх ашигт нийцэхүйц нөхцөлийг бий болгосон захиргааны хэм хэмжээ тогтоосон шийдвэр болж байгаа юм.

---oOo---

3.12 ТӨМӨР ЗАМЫН АЮУЛТАЙ БҮС, ТӨМӨР ЗАМЫН ЗУРВАС ГАЗАР, АЮУЛГҮЙН БҮСЭД ТӨМӨР ЗАМЫН БОЛОН БУСАД ОБЪЕКТ БАЙРЛУУЛАХ, ҮЙЛДВЭРЛЭЛ, ҮЙЛЧИЛГЭЭ ЯВУУЛАХ, НЭВТРЭХ ЖУРМЫН ТӨСЛИЙН НӨЛӨӨЛЛИЙН ШИНЖИЛГЭЭ

Үндэслэл: Төмөр замын тээврийн тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.1.11-д заасан “Төмөр замын аюултай бүс, төмөр замын зурвас газар, аюулгүйн бүсэд төмөр замын болон бусад объект байрлуулах, үйлдвэрлэл, үйлчилгээ явуулах, нэвтрэх журам”-ыг Захиргааны ерөнхий хуульд нийцүүлэн боловсруулж, Зам, тээврийн хөгжлийн сайдын 2018 оны 11 дүгээр сарын 28-ны өдрийн 264 дүгээр тушаалаар батлуулж,

Хууль зүй, дотоод хэргийн яам тус журмыг хянан, нийтээр дагаж мөрдүүлэхээр шийдвэрлэж, захиргааны хэм хэмжээний актын Улсын нэгдсэн бүртгэлийн 2019 оны 03 дугаар сарын 18-ны өдрийн 4274 дугаарт бүртгэгдсэн.

Шаардлага: Захиргааны ерөнхий хуулийн 68, 69 дүгээр зүйл, “Улаанбаатар төмөр зам” ХНН-ийн суурь бүтцэд техникийн шинэчлэлт, мөн тус нийгэмлэгийн 2019 оны 08 дугаар сарын 05-ны өдрийн 02/1790, Монголын төмөр замчдын үйлдвэрчний эвлэлийн холбооны 2019 оны 09 дүгээр сарын 25-ны өдрийн 91 тоот албан саналууд болон зарим төмөр замын тээвэрт оролцогчдын зөвлөмжийг үндэслэн Зам, тээврийн хөгжлийн сайдын 2019 оны 12 дугаар сарын 02-ны өдрийн 360 дугаар тушаалаар байгуулагдсан ажлын хэсгийн бүрэлдэхүүн Төмөр замын тээврийн тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.1.11-т заасан “Төмөр замын аюултай бүс, төмөр замын зурвас газар, аюулгүйн бүсэд төмөр замын болон бусад объект байрлуулах, үйлдвэрлэл, үйлчилгээ явуулах, нэвтрэх журам”-ыг дахин хянан, үнэлгээ хийж, зарим нэгэн нэмэлт өөрчлөлт оруулав.

3.12.1 Журмын төслийн ерөнхий бүтэц, зохицуулах харилцаа, хамрах хүрээ

Энэхүү журмын төсөл нь төмөр замын аюултай болон аюулгүйн бүс, зурвас газарт төмөр замын объект, дагнасан хэрэглээний зам барих, өргөтгөл хийх, бусад объект, байрлуулах, үйлдвэрлэл, үйлчилгээ явуулах, тэдгээрт тавих хяналт, хүлээлгэх хариуцлагатай холбогдсон харилцааг зохицуулахаар журмалсан бөгөөд 6 зүйл, 31 заалттай, 3 хавсралттай.

Төмөр замын болон бусад объект, барилга байгууламжийн зураг төсөл, хийц загвар, үйл ажиллагаа нь Төмөр замын тээврийн тухай хууль тогтоомж, дүрэм журам, стандарт, норм нормативын шаардлагуудад нийцсэн байна. Шинэ төмөр замын суурь бүтцийг барьж, байгуулах зураг төсөлд зэрлэг ан амьтан, малыг чөлөөтэй нэвтрүүлэх гарц, гарам, хиймэл байгууламжийг барих тоо, норм хэмжээг тогтоож, зураг төсөлд тусган боловсруулж, “Байгаль орчин аялал жуулчлалын яаманд хянуулан, зөвлөмж авч, шинэ төмөр замын суурь бүтцийг барьж, байгуулах зураг төсөлд авто зам болон бусад зам, талбайтай ижил биш түвшинд огтлолцохоор төсөлсөн.

Төмөр замын тээврийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагын шийдвэрээр томилогдсон ажлын хэсгийн ажиллах, горим, зохион байгуулалт болон төмөр замын суурь бүтэц барих зөвшөөрөл олгох, техник, эдийн засгийн урьдчилсан үндэслэл, ажлын зураг төсөл, тавигдах шаардлагад техникийн дүгнэлт гаргах, хуульд заасан хугацаанд шийдвэр гаргаж албан бичгээр мэдэгдэнэ; Төмөр замын суурь бүтцийн барилга угсралтын ажлыг төмөр замын суурь бүтэц барих, өргөтгөх, барилга угсралтын ажлыг тусгай зөвшөөрөлтэй хуулийн этгээдээр гүйцэтгүүлэх, төмөр замын суурь бүтцийг барих, нээх, хаах, түр хөдөлгөөнд оруулах зэрэг харилцааг зохицуулахаар журамласан.

Шинээр боловсруулан, батлуулахаар ажиллаж буй журмыг хэрэгжүүлэхэд нэмэлт зардалгүйгээр зохион байгуулж ажиллах боломжтой бөгөөд төмөр замын зарим объект эзэмшигч, үйл ажиллагаа эрхлэгч болон тэдгээрээр үйлчлүүлэгчдийн эрх ашигт нийцэхүйц нөхцөлийг бий болгосон захиргааны хэм хэмжээ тогтоосон шийдвэр болж байгаа юм.

3.12.2 Тухайн асуудлыг зохицуулж байгаа урьд нь батлагдсан шийдвэр байгаа эсэх, тушаалыг хэрэгжүүлэхэд шаардлагатай хүний нөөц, санхүү, эдийн засгийн тооцоо

“Төмөр замын тээврийн тухай” хуулийн 10 дугаар зүйлийн 10.1.3, 10.1.6, 15 дугаар зүйлийн 15.1.11-д тус тус заасны дагуу Зам, тээврийн хөгжлийн сайдын 2018 оны 11 дүгээр сарын 28-ны өдрийн 264 дүгээр тушаалаар тус журмыг батлан, хэрэгжүүлж эхэлсэн.

---oOo---

3.13 МОНГОЛ УЛСЫН ХИЛЭЭР НЭВТЭРЧ БУЙ ХӨДЛӨХ БҮРЭЛДЭХҮҮНИЙ БҮРТГЭЛ ХӨТЛӨХ, ХҮЛЭЭЛЦЭХ ЖУРМЫН ТӨСЛИЙН НӨЛӨӨЛЛИЙН ШИНЖИЛГЭЭ

Үндэслэл: Төмөр замын тээврийн тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.1.12-т заасан “Монгол Улсын хилээр нэвтэрч буй хөдлөх бүрэлдэхүүний бүртгэл хөтлөх, хүлээлцэх журам”-ыг Захиргааны ерөнхий хуульд нийцүүлэн боловсруулж, Зам, тээврийн хөгжлийн сайдын 2018 оны 11 дүгээр сарын 28-ны өдрийн 264 дүгээр тушаалаар батлуулж, Хууль зүй, дотоод хэргийн яам тус журмыг хянан, нийтээр

дагаж мөрдүүлэхээр шийдвэрлэж, захиргааны хэм хэмжээний актын Улсын нэгдсэн бүртгэлийн 2019 оны 03 дугаар сарын 18-ны өдрийн 4274 дугаарт бүртгэгдсэн.

Шаардлага: Захиргааны ерөнхий хуулийн 68, 69 дүгээр зүйл, “Улаанбаатар төмөр зам” ХНН суурь бүтцэд техникийн шинэчлөлт, мөн тус нийгэмлэгийн 2019 оны 08 дугаар сарын 05-ны өдрийн 02/1790, Монголын төмөр замчдын үйлдвэрчний эвлэлийн холбооны 2019 оны 09 дүгээр сарын 25-ны өдрийн 91 тоот албан саналууд болон зарим төмөр замын тээвэрт оролцогчдын зөвлөмжийг үндэслэн Зам, тээврийн хөгжлийн сайдын 2019 оны 12 дугаар сарын 02-ны өдрийн 360 дугаар тушаалаар байгуулагдсан ажлын хэсгийн бүрэлдэхүүн Төмөр замын тээврийн тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.1.12-т заасан “Монгол Улсын хилээр нэвтэрч буй хөдлөх бүрэлдэхүүний бүртгэл хөтлөх, хүлээлцэх журам”-ыг дахин хянан, үнэлгээ хийж, зарим нэгэн нэмэлт өөрчлөлт оруулав.

3.13.1 Журмын төслийн ерөнхий бүтэц, зохицуулах харилцаа, хамрах хүрээ

Монгол Улсын хилээр нэвтэрч буй хөдлөх бүрэлдэхүүний бүртгэл хөтлөх, хүлээлцэх журам нь нийтлэг үндэслэл, Монгол улсын хилээр нэвтэрч буй хөдлөх бүрэлдэхүүнийг хүлээлцэхэд тавигдах шаардлага, Монгол Улсын хилээр нэвтэрч буй хөдлөх бүрэлдэхүүнд тавигдах техникийн шаардлага, Монгол Улсын хилээр хөдлөх бүрэлдэхүүн нэвтрүүлэх, бүртгэл хөтлөхөд тавигдах шаардлага, хөдлөх бүрэлдэхүүнийг хүлээлцэхэд тавигдах шаардлага, тэдгээрт тавих хяналт, хариуцлагатай холбоотой харилцааг зохицуулах бөгөөд журмын төсөл нь 6 бүлэг, 31 зүйл, 2 хавсралттай.

Монгол Улсын хэмжээнд тээвэрлэлтийн эрэлт хэрэгцээ өсөн нэмэгдэхийн хирээр Төмөр замын дотоодын нэгдсэн сүлжээг үр ашигтай ашиглах, өргөжүүлэх, цаашид боловсронгуй болгоход хөдлөх бүрэлдэхүүний эрэлт хэрэгцээг ханган тасралтгүй үйл ажиллагааг зохицуулахад чиглэгдсэн.

Төмөр замын тээвэрлэлтийн үйл ажиллагааг тасралтгүйгээр явуулахын тулд нэг талаас шинээр суурь бүтцүүдийг барьж байгуулах, шинэчлэх мөн тэдгээрийн хоорондын галт тэрэгний хөдөлгөөнийг нэгдсэн байдлаар удирдан зохицуулах, нөгөө талаас Евро-Азийн бүс нутагт өөрийн орны өрсөлдөх чадварыг нэмэгдүүлэхийн тулд төмөр замын дотоодын нэгдсэн сүлжээг олон улсын тээвэрлэлтэд идэвхитэй оролцогч болгох, тээвэрлэлтийн үйл ажиллагааг үр ашигтай байлгах, Галт тэрэгний хөдөлгөөний удирдлага, зохицуулалтын системийг боловсронгуй болгох, хөдлөх бүрэлдэхүүний ашиглалт, хангалтыг сайжруулах, хөрш орнуудын төмөр зам болон суурь бүтцүүдийн хооронд хийж байгаа хөдлөх бүрэлдэхүүн солилцоонд тавих хяналтыг сайжруулах, зах зээлд нийлүүлэх шаардлага гарч ирсэн.

Тус журам батлагдсанаар Монгол Улсын хилээр нэвтэрч буй хөдлөх бүрэлдэхүүний бүртгэл хөтлөлт болон хүлээлцэх үйл ажиллагаанд дэвшил гарч, тээвэрлэлтийн харилцааг оновчтой зохицуулна. Монгол Улсын төмөр замын тээвэрлэлтийн үйл ажиллагаанд оролцож байгаа дотоодын болон гадаад улсын бүртгэлтэй хөдлөх бүрэлдэхүүний ашиглалтад тавих хяналт, мөн хөдлөх бүрэлдэхүүний техникийн шаардлага, бүртгэл, мэдээллийн нэгдсэн сан бий болох эрх зүйн орчин, тээвэрлэлтийн үйл ажиллагааг тасралтгүй, найдвартай, чанартай, хүртээмжтэй явуулах боломжийг бүрдүүлэх эрх зүйн зохицуулалт бий болно.

Тус журмаар төмөр замын тээврийн салбарын суурь бүтэц болон хөдлөх бүрэлдэхүүн эзэмшигч, тээвэрлэгч нарын хөдлөх бүрэлдэхүүнийг өмчийн төрөл, хэлбэр харгалзахгүйгээр бүртгэн, нэвтрүүлэх, ашиглах мөн тэдгээрийн хөдөлгөөнийг удирдан зохицуулах, шинээр Монгол Улсын төмөр замын хилийн өртөөгөөр нэвтрэх түүнд дугаар олгож, мэдээллийн нэгдсэн санд бүртгэж, суурь бүтэц эзэмшигчтэй зөвшилцөж, төмөр замын тээвэрлэлтэд оролцуулах харилцааг зохицуулсан.

Тус журмын төсөлд тусгасан Монгол Улсын хилээр нэвтэрч буй хөдлөх бүрэлдэхүүний бүртгэл хөтлөх, хүлээлцэх ажиллагаа нь олон улсын гэрээ, хэлэлцээр, “Төмөр замын тээврийн тухай хууль”, төмөр замын тээврийн нийтлэг багц дүрэм, төмөр замын тээврийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага болон Монгол Улсын хил, гаалийн байгууллагаас гаргасан холбогдох эрх зүйн акт, төмөр замын хилийн өртөөний техник захирамжийн акт, технологийн процесстэй нийцүүлж, уялдуулан боловсруулсан тул хүний эрх, эрх чөлөө болон өрсөлдөөнийг хязгаарласан, эдийн засаг, нийгмийн, мөн бусад үйл ажиллагаанд саад хориг учруулсан, аливаа хүнд суртал, авилга гаргах нөхцөл боломж бүрдүүлсэн зохицуулалт байхгүй болно.

Төмөр замын хилийн өртөөгөөр нэвтрэх хөдлөх бүрэлдэхүүнийг хүлээлцэхэд мөрдөх олон улсын гэрээ, хэлэлцээр болон хууль, тогтоомж, стандартыг нарийвчлан тогтоосон бөгөөд журам гарснаар Монгол Улсын хилийн бөөмтөөр байнга болон байнгын бус нэвтрэхэд бүртгэх баримт бичиг, үйл ажиллагаа нь оновчтой, хуулийн хүрээнд зохицуулагдсан байхаар журамд тусгагдсан болно.

3.13.2 Тухайн асуудлыг зохицуулж байгаа урьд нь батлагдсан шийдвэр байгаа эсэх, тушаалыг хэрэгжүүлэхэд шаардлагатай хүний нөөц, санхүү, эдийн засгийн тооцоо.

“Монгол Улсын хилээр нэвтрэх буй хөдлөх бүрэлдэхүүний бүртгэл хөтлөх, хүлээлцэх журам” нь Зам, тээвэр, барилга, хот байгууллалтын сайдын 2011 оны 10 дугаар сарын 28-ны өдрийн 296 дугаар тушаалын хавсралтаар анх батлагдаж, Монгол Улсын Хууль зүй, дотоод хэргийн яам хянан үзэж, нийтээр дагаж мөрдүүлэх шийдвэрийн Улсын нэгдсэн бүртгэлийн 3284 дугаарт бүртгэсэн. Мөн Төмөр замын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагын дэргэд “Галт тэрэгний хөдөлгөөн зохицуулалтын нэгдсэн төв” Улсын төсөвт үйлдвэрийн газар Засгийн газрын 2012 оны 91 дүгээр тогтоолоор байгуулагдаж үйл ажиллагааны чиг үүрэг шилжүүлсэн тул төмөр замын сүлжээтэй уялдуулсан эрх зүйн зохицуулалтыг бий болгох; нийгмийн харилцааны төлөв байдал, агуулгад өөрчлөлт орж байгаа тул журмыг шинэчлэн найруулан боловсруулж, Зам, тээврийн сайдын 2014 оны 10 дугаар сарын 14-ний өдрийн 234 дүгээр тушаалын хавсралтаар батлуулж, 2014 оны “Захиргааны хэм хэмжээ тогтоосон шийдвэрийн улсын нэгдсэн бүртгэлийн 3502 дугаарт бүртгүүлсэн.

Мөн 2015 оноос хойш Хөгжлийн бодлого, төлөвлөлтийн тухай, Барилгын тухай, Зөрчлийн тухай, Хууль тогтоомжийн тухай болон Захиргааны ерөнхий хууль шинээр батлагдан гарч, мөрдөгдөж эхэлсэнтэй холбогдуулан Хууль зүй, дотоод хэргийн сайдын 2016 оны 08 дугаар сарын 29-ний өдрийн 1-1/282 тоот албан бичгээр өгөгдсөн үүргийн дагуу тус журмыг дахин хянан сайжруулах үүргийн дагуу сайжруулан боловсруулж, Зам, тээврийн хөгжлийн сайдын 2018 оны 11 дүгээр сарын 28-ны өдрийн 264 дүгээр тушаалаар батлуулж, Хууль зүй, дотоод хэргийн яам тус журмыг хянан, нийтээр дагаж мөрдүүлэхээр шийдвэрлэж, захиргааны хэм хэмжээний актын Улсын нэгдсэн бүртгэлийн 2019 оны 03 дугаар сарын 18-ны өдрийн 4274 дугаарт бүртгэгдсэн.

---oOo---

3.14 “ГАЛТ ТЭРЭГНИЙ БОЛОН СЭЛГЭЭНИЙ ХӨДӨЛГӨӨНТЭЙ ШУУД ХОЛБООТОЙ АЖИЛТНЫ САХИЛГЫН ТУСГАЙ ЖУРАМ”-ЫН ТӨСЛИЙН НӨЛӨӨЛЛИЙН ШИНЖИЛГЭЭ

Үндэслэл: Төмөр замын тээврийн тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.1.13-т заасан “Галт тэрэгний болон сэлгээний хөдөлгөөнтэй шууд холбоотой ажилтны сахилгын тусгай журам”-ыг Захиргааны ерөнхий хуульд нийцүүлэн боловсруулж, Зам, тээврийн хөгжлийн сайдын 2018 оны 11 дүгээр сарын 28-ны өдрийн 264 дүгээр тушаалаар батлуулж, Хууль зүй, дотоод хэргийн яам тус журмыг хянан, нийтээр дагаж мөрдүүлэхээр шийдвэрлэж, захиргааны хэм хэмжээний актын Улсын нэгдсэн бүртгэлийн 2019 оны 03 дугаар сарын 18-ны өдрийн 4274 дугаарт бүртгэгдсэн.

Шаардлага: Захиргааны ерөнхий хуулийн 68, 69 дүгээр зүйл, “Улаанбаатар төмөр зам” ХНН-ийн суурь бүтэцэд техникийн шинэчлэлт, мөн тус нийгэмлэгийн 2019 оны 08 дугаар сарын 05-ны өдрийн 02/1790, Монголын төмөр замчдын үйлдвэрчний эвлэлийн холбооны 2019 оны 09 дүгээр сарын 25-ны өдрийн 91 тоот албан саналууд болон зарим төмөр замын тээвэрт оролцогчдын зөвлөмжийг үндэслэн Зам, тээврийн хөгжлийн сайдын 2019 оны 12 дугаар сарын 02-ны өдрийн 360 дугаар тушаалаар байгуулагдсан ажлын хэсгийн бүрэлдэхүүн Төмөр замын тээврийн тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.1.13-т заасан “Галт тэрэгний болон сэлгээний хөдөлгөөнтэй шууд холбоотой ажилтны сахилгын тусгай журам”-ыг дахин хянан, үнэлгээ хийж, зарим нэгэн нэмэлт өөрчлөлт оруулав.

3.14.1 Журмын төслийн ерөнхий бүтэц, зохицуулах харилцаа, хамрах хүрээ

Журмын төсөлд нийтлэг үндэслэл, төмөр замын тээврийн ажилтнуудын нийтлэг үүрэг, төмөр замын тээврийн байгууллагын үүрэг, галт тэрэгний болон сэлгээний хөдөлгөөнтэй шууд холбоотой ажилтны үүрэг, ажилтны ажил, амралтын дэглэм, шагнал урамшуулал, сахилга, хариуцлага, ажилтны хөдөлмөрийн нөхцөл, хяналт, хариуцлагын талаарх харилцааг зохицуулахаар журамласан бөгөөд 9 бүлэг 33 зүйлтэй төмөр замын тээврийн үйл ажиллагаанд оролцогч байгууллагад хөдөлмөрийн гэрээгээр ажилладаг галт тэрэгний болон сэлгээний хөдөлгөөнтэй шууд холбоотой ажилтан дагаж мөрдөнө.

Энэхүү журам батлагдсанаар Төмөр замын тээврийн тухай хууль, бусад холбогдох хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлэх, төмөр замын тээврийн тасралтгүй, хэвийн үйл ажиллагааг хангах, галт тэрэгний болон сэлгээний хөдөлгөөний технологийг сахин биелүүлэхэд галт тэрэгний болон сэлгээний хөдөлгөөний шууд холбоотой ажилтны ажил амралтыг зохицуулах, хөдөлмөрийн сахилга, дэг журам тогтооход чиглэх бөгөөд байгууллагын дотоод ажиллагаанд хамаарах зарим заалт, агуулгыг хасаж, алдаатай үг зүйн болон найруулгын засвар орсон болно.

Журмын төслийн хамрах хүрээ нь төмөр замын тээврийн үйл ажиллагаанд оролцогч байгууллагад хөдөлмөрийн гэрээгээр ажилладаг галт тэрэгний болон сэлгээний хөдөлгөөнтэй шууд холбоотой ажилтан дагаж мөрдөнө. Энэхүү журмын төсөл нь Төмөр замын тээврийн тухай хууль, бусад холбогдох хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлэх, төмөр замын тээврийн тасралтгүй, хэвийн үйл ажиллагааг хангах, галт тэрэгний хөдөлгөөний технологийн горимыг сахин биелүүлэхэд төмөр замын тээврийн нийт ажилтан болон галт тэрэгний хөдөлгөөнтэй шууд холбоотой ажилтны сахилга, ажил амралтын хуваарийг зохицуулах, хөдөлмөрийн нөхцөл, сахилга, дэг журам тогтоох харилцааг зохицуулна.

Төмөр замын тээврийн байгууллага болон төмөр замын тээврийн нийт ажилтны, галт тэрэгний болон сэлгээний хөдөлгөөнтэй шууд холбоотой ажилтны, төмөр замын ажилтныг шууд харьяалах албан тушаалтны, ажлын ахлагч ажилтны тус бүрийн чиг үүргийг журамлаж, технологийн тасралтгүй ажиллагаатай байгууллагын ажилтны ээлж солилцох нөхцөл, ажилтны ажил, амралтын дэглэм, ажлын цаг, ажилд бэлтгэх, зааварчлага өгөх, ажилтны тасралтгүй, нэмэлт, шөнийн ажиллах, ээлж солилцох, ажлын, амралтын хугацааг тогтоосон.

3.14.2 Тухайн асуудлыг зохицуулж байгаа урьд нь батлагдсан шийдвэр байгаа эсэх, шинэчилсэн журмыг хэрэгжүүлэхэд шаардлагатай хүний нөөц, санхүү, эдийн засгийн тооцоо.

“Галт тэрэгний болон сэлгээний хөдөлгөөний шууд холбоотой ажилтны сахилгын тусгай журам”-ийг Төмөр замын тээврийн тухай хуулийн 10 дугаар зүйлийн 10.1.3, 15 дугаар зүйлийн 15.1.13-т заасан журмыг Зам, тээврийн хөгжлийн сайдын 2018 оны 11 дүгээр сарын 28-ны өдрийн 264 дүгээр тушаалаар батлуулж, Хууль зүй, дотоод хэргийн яам тус журмыг хянан, нийтээр дагаж мөрдүүлэхээр шийдвэрлэж, захиргааны хэм хэмжээний актын Улсын нэгдсэн бүртгэлийн 2019 оны 03 дугаар сарын 18-ны өдрийн 4274 дугаарт бүртгүүлэн хэрэгжүүлж эхэлсэн.

Журмын төсөл нь галт тэрэгний болон сэлгээний хөдөлгөөний технологийг сахин биелүүлэхэд галт тэрэгний болон сэлгээний хөдөлгөөний шууд холбоотой ажилтны ажил амралтыг зохицуулах, хөдөлмөрийн сахилга, дэг журам тогтооход нийцсэн бөгөөд журмыг нэмэлт зардалгүйгээр зохион байгуулж хэрэгжүүлэх боломжтой.

---oOo---

3.15 ТӨМӨР ЗАМЫН МЭРГЭЖИЛТЭЙ АЖИЛТНЫГ БЭЛТГЭХ, СУРГАЛТ ЯВУУЛАХ, МЭРГЭЖЛИЙН ШАЛГАЛТ АВАХ ЖУРМЫН ТӨСЛИЙН НӨЛӨӨЛЛИЙН ШИНЖИЛГЭЭ

Үндэслэл: Төмөр замын тээврийн тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.1.14-т заасан “Төмөр төмөр замын мэргэжилтэй ажилтан бэлтгэх, сургалт явуулах, мэргэжлийн шалгалт авах журам”-ыг Захиргааны ерөнхий хуульд нийцүүлэн боловсруулж, Зам, тээврийн хөгжлийн сайдын 2018 оны 12 дугаар сарын 11-ний өдрийн 280 дугаар тушаалаар батлуулж, Хууль зүй, дотоод хэргийн яам тус журмыг хянан, нийтээр дагаж мөрдүүлэхээр шийдвэрлэж, захиргааны хэм хэмжээний актын Улсын нэгдсэн бүртгэлийн 2019 оны 03 дугаар сарын 18-ны өдрийн 4274 дугаарт бүртгэгдсэн.

Шаардлага: Захиргааны ерөнхий хуулийн 68, 69 дүгээр зүйл, “Улаанбаатар төмөр зам” ХНН-ийн суурь бүтэцд техникийн шинэчлэлт, мөн тус нийгэмлэгийн 2019 оны 08 дугаар сарын 05-ны өдрийн 02/1790, Монголын төмөр замчдын үйлдвэрчний эвлэлийн холбооны 2019 оны 09 дүгээр сарын 25-ны өдрийн 91 тоот албан саналууд болон зарим төмөр замын тээвэрт оролцогчдын зөвлөмжийг үндэслэн Зам, тээврийн хөгжлийн сайдын 2019 оны 12 дугаар сарын 02-ны өдрийн 360 дугаар тушаалаар байгуулагдсан ажлын хэсгийн бүрэлдэхүүн Төмөр замын тээврийн тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.1.14-т заасан

“Төмөр төмөр замын мэргэжилтэй ажилтан бэлтгэх, сургалт явуулах, мэргэжлийн шалгалт авах журам”-ыг дахин хянан, үнэлгээ хийж, зарим нэгэн нэмэлт өөрчлөлт оруулав.

3.15.1 Журмын төслийн ерөнхий бүтэц, зохицуулах харилцаа, хамрах хүрээ

Төмөр замын мэргэжилтэй ажилтныг бэлтгэх, сургалт явуулах, мэргэжлийн шалгалт авах журам нь төмөр замын мэргэжилтэй ажилтан бэлтгэх сургалт зохион байгуулах, мэргэжлийн боловсрол, сургалтын байгууллагад тавигдах шаардлага болон шалгалт авах үйл ажиллагааг зохион байгуулах, мэдээллийн сан бүрдүүлэлт, хөтлөлт, хадгалалт, ашиглалт, тэдгээрт хүлээлгэх хариуцлагыг сургалтын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллагатай хамтран гүйцэтгэхээр зохицуулсан.

Журмын төсөлд төмөр замын мэргэжилтэй ажилтан бэлтгэх сургалтын үйл ажиллагаанд мэргэжлийн боловсрол, сургалтын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага хяналт тавьж, Төмөр замын тээврийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага мэргэжил арга зүйн удирдлагаар хангаж ажиллана. Төмөр замын тээврийн салбарын мэргэжилтэй ажилтныг бэлтгэх, давтан сургах сургалтыг хөдөлмөрийн зах зээлийн эрэлт хэрэгцээ, ажил олгогчийн шаардлагад нийцүүлэн холбогдох нийтээр мөрдөх дүрэм, журам, стандартын дагуу зохион байгуулахаар зохицуулсан.

Журмын төсөл нь төмөр замын тээврийн салбарын мэргэжлийн ур чадвартай мэргэжилтэй ажилтан бэлтгэх, сургалт явуулах, шалгалт авах үйл ажиллагааны харилцааг зохицууларх бөгөөд журмыг нэмэлт зардалгүйгээр зохион байгуулж хэрэгжүүлэх боломжтой.

---oOo---

3.16 “СУУРЬ БҮТЭЦ ЭЗЭМШИГЧ, ТЭЭВЭРЛЭГЧ ХООРОНДЫН ХАМТРАН АЖИЛЛАХ ГЭРЭЭНИЙ ҮЛГЭРЧИЛСЭН ЗАГВАР”-ЫН ТӨСЛИЙН НӨЛӨӨЛЛИЙН ШИНЖИЛГЭЭ

Үндэслэл: Төмөр замын тээврийн тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.1.15-т заасан “Суурь бүтэц, нийтийн болон дагнасан хэрэглээний зам ашиглах, суурь бүтэц эзэмшигч, тээвэрлэгч хоорондын хамтран ажиллах болон тээвэрлэлтийн үйлчилгээ үзүүлэх гэрээний үлгэрчилсэн загвар”-ыг Захиргааны ерөнхий хуульд нийцүүлэн боловсруулж, Зам, тээврийн хөгжлийн сайдын 2018 оны 11 дүгээр сарын 28-ны өдрийн 264 дүгээр тушаалаар батлуулж, Хууль зүй, дотоод хэргийн яам тус журмыг хянан, нийтээр дагаж мөрдүүлэхээр шийдвэрлэж, захиргааны хэм хэмжээний актын Улсын нэгдсэн бүртгэлийн 2019 оны 03 дугаар сарын 18-ны өдрийн 4274 дугаарт бүртгэгдсэн.

Шаардлага: Захиргааны ерөнхий хуулийн 68, 69 дүгээр зүйл, “Улаанбаатар төмөр зам” ХНН суурь бүтэцэд техникийн шинэчлэлт, мөн тус нийгэмлэгийн 2019 оны 08 дугаар сарын 05-ны өдрийн 02/1790, Монголын төмөр замчдын үйлдвэрчний эвлэлийн холбооны 2019 оны 09 дүгээр сарын 25-ны өдрийн 91 тоот албан саналууд болон зарим төмөр замын тээвэрт оролцогчдын зөвлөмжийг үндэслэн Зам, тээврийн хөгжлийн сайдын 2019 оны 12 дугаар сарын 02-ны өдрийн 360 дугаар тушаалаар байгуулагдсан ажлын хэсгийн бүрэлдэхүүн Төмөр замын тээврийн тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.1.15-т заасан “Суурь бүтэц, нийтийн болон дагнасан хэрэглээний зам ашиглах, суурь бүтэц эзэмшигч, тээвэрлэгч хоорондын хамтран ажиллах болон тээвэрлэлтийн үйлчилгээ үзүүлэх гэрээний үлгэрчилсэн загвар”-ыг дахин хянан, үнэлгээ хийж, зарим нэгэн нэмэлт өөрчлөлт оруулав.

3.16.1 Журмын төслийн ерөнхий бүтэц, зохицуулах харилцаа, хамрах хүрээ

Энэхүү гэрээний загвар нь нийтлэг үндэслэл, суурь бүтцийн үндсэн үйлчилгээ, суурь бүтэц эзэмшигч болон тээвэрлэгчийн эрх, үүрэг, тээврийн тариф хэрэглэх нөхцөл, нэмэлт үйлчилгээний хөлс, тээвэрлэлтийг хэрэгжүүлэх, давагдашгүй хүчин зүйл, талуудын хариуцлага, гэрээний үйлчлэх хугацаа, маргаан шийдвэрлэх ерөнхий бүтэцтэй, 11 зүйл, 25 заалттай.

Аргачлалаар төмөр замын суурь бүтэц эзэмшигч нь өөрийн эзэмшлийн суурь бүтцээр гэрээний нөхцөлийн дагуу тээвэрлэгчийн зорчигч, ачаа, ачаан тээшийг тээвэрлүүлэх, суурь бүтэц ашиглуулах журам, суурь бүтэц ашиглалтын тариф тогтоох аргачлалд заасан дараах үндсэн үйлчилгээг гэрээний нөхцөлд заасан дагуу тээвэрлэгчид тээврийн үйлчилгээ үзүүлэх, мөн түүний эрх, үүрэг, тээвэрлэлтийн тарифын нөхцөл, нэмэлт үйлчилгээг төмөр замын тээврийн нийтлэг багц дүрэм болон бусад хууль

тогтоомжийн дагуу гүйцэтгэх тээвэрлэгч нь тухайн үйлчилгээ төлбөрийг тогтоосон тарифын дагуу төлөх харилцааг зохицуулна.

Төмөр замын тээврийн тухай хууль 2007 онд батлагдан хэрэгжиж байгаа бөгөөд уг хуулиар төмөр замын объект, салбар болон дагнасан хэрэглээний зам нь өмчийн аль ч төрөл, хэлбэрийн байж болохоор хуульчилсан байдаг. Иймд төмөр замын суурь бүтэц эзэмшигч, иргэн, хуулийн этгээдийн нийтийн болон дагнасан хэрэглээний салбар төмөр замын эзэмшигч нарын хооронд хамтран ажиллах, болон төмөр замын суурь бүтэц эзэмшигч, тээвэрлэгч хоорондын тээвэрлэлтийн гэрээ байгуулах шаардлага үүссэн.

Төмөр замын тээврийн тухай хуульд төмөр замын суурь бүтэц эзэмшигч болон тээвэрлэгч хоорондын харилцааг зохицуулах заалтууд орсон хэдий ч энэхүү гэрээний үлгэрчилсэн загвараар гэрээ хийгдээгүй, хэрэгжээгүй байгаа нь энэ гэрээний загварыг шинэчлэн сайжруулах шаардлага үүсч, гэрээний үлгэрчилсэн загварт өөрчлөлт оруулан шинэчлэн найруулсан. Үлгэрчилсэн гэрээ батлагдснаар төмөр замын тээврийн үйл ажиллагаанд оролцогчид болон төмөр замын суурь бүтэц, нийтийн болон дагнасан хэрэглээний салбар зам эзэмшигчдийн хамтран ажиллах болон тээвэрлэлтийн үйл ажиллагаа эрхлэгчид дагаж мөрдөнө.

“Суурь бүтэц, нийтийн болон дагнасан хэрэглээний зам ашиглах, суурь бүтэц эзэмшигч, тээвэрлэгч хоорондын хамтран ажиллах болон тээвэрлэлтийн үйлчилгээ үзүүлэх гэрээний үлгэрчилсэн загвар” батлагдсан гарсны дараа эрх хууль ёсны ашиг сонирхол нь аливаа байдлаар хөндөгдөж болзошгүй этгээд нь төмөр замын суурь бүтэц, салбар зам эзэмшигч, ашиглагчид болон төмөр замын байгууллага юм. Тиймээс эдгээр байгууллага, хуулийн этгээдийн төлөөллийг журмын төсөл боловсруулах явцад оролцуулах, санал авах зэрэг ажлыг зохион байгуулсан болно.

Үлгэрчилсэн гэрээний загварыг хэрэгжүүлэхэд шаардлагатай ямар нэг нэмэлт зардал, хүн хүч шаардагдахгүй бөгөөд Төмөр замын тээврийн тухай хуулийн шинэчилсэн найруулгад суурь бүтэц эзэмшигч, тээвэрлэгч хоорондын харилцааг нарийн зааж оруулснаар төмөр замын тээврийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагаас зохион байгуулах боломжтой юм.

---oOo---

3.17 “ТӨМӨР ЗАМЫН БАЙГУУЛЛАГУУД ХАРИЛЦАН МЭДЭЭЛЭЛ СОЛИЛЦОХ ЖУРМЫН ТӨСЛИЙН НӨЛӨӨЛЛИЙН ШИНЖИЛГЭЭ

Үндэслэл: Төмөр замын тээврийн тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.1.16-т заасан “Төмөр замын байгууллагууд харилцан мэдээлэл солилцох журам”-ыг Захиргааны ерөнхий хуульд нийцүүлэн боловсруулж, Зам, тээврийн хөгжлийн сайдын 2018 оны 11 дүгээр сарын 28-ны өдрийн 264 дүгээр тушаалаар батлуулж, Хууль зүй, дотоод хэргийн яам тус журмыг хянан, нийтээр дагаж мөрдүүлэхээр шийдвэрлэж, захиргааны хэм хэмжээний актын Улсын нэгдсэн бүртгэлийн 2019 оны 03 дугаар сарын 18-ны өдрийн 4274 дугаарт бүртгэгдсэн.

Шаардлага: Захиргааны ерөнхий хуулийн 68, 69 дүгээр зүйл, “Улаанбаатар төмөр зам” ХНН суурь бүтэцэд техникийн шинэчлэлт, мөн тус нийгэмлэгийн 2019 оны 08 дугаар сарын 05-ны өдрийн 02/1790, Монголын төмөр замчдын үйлдвэрчний эвлэлийн холбооны 2019 оны 09 дүгээр сарын 25-ны өдрийн 91 тоот албан саналууд болон зарим төмөр замын тээвэрт оролцогчдын зөвлөмжийг үндэслэн Зам, тээврийн хөгжлийн сайдын 2019 оны 12 дугаар сарын 02-ны өдрийн 360 дугаар тушаалаар байгуулагдсан ажлын хэсгийн бүрэлдэхүүн Төмөр замын тээврийн тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.1.16-т заасан “Төмөр замын байгууллагууд харилцан мэдээлэл солилцох журам”-ыг дахин хянан, үнэлгээ хийж, зарим нэгэн нэмэлт өөрчлөлт оруулав.

3.17.1 Журмын төслийн ерөнхий бүтэц, зохицуулах харилцаа, хамрах хүрээ:

Төмөр замын байгууллагууд харилцан мэдээлэл солилцох журмын шинэчилсэн төсөл нь 4 зүйл; 34 заалт; 3 хавсралттай.

Энэхүү журмаар Зам, тээврийн хөгжлийн яам, Галт тэрэгний хөдөлгөөн зохицуулалтын нэгдсэн төв, төмөр замын байгууллага хооронд харилцан мэдээлэл солилцох, түүнтэй холбогдон гарах төмөр замын тээврийн салбарын статистик мэдээллийн нэгдсэн санг бүрдүүлэх, хөтлөх, хадгалах, ашиглахтай холбогдсон харилцааг зохицуулна.

Уг журмын төсөлд “Галт тэрэгний хөдөлгөөн зохицуулалтын нэгдсэн төв” УТҮГ-ын ажлын хэсгийн гишүүдээс санал оруулсаныг суурь бүтэц эзэмшигч байгууллагууд болох “Улаанбаатар төмөр зам” ХНН; “Болд төмөр Ерөө Гол” ХХК-ийн Баянголын төмөр зам; “Монголын төмөр зам” ТӨХК зэрэгт хүргүүлж саналыг нь авсаны үндсэн дээр боловсруулсан ба батлагдсанаар хууль ёсны ашиг сонирхол нь хөндөгдөж болохуйц бүлэг байхгүй болно. Энэхүү журмын шинэчилсэн төсөл батлагдсанаар төмөр замын тээврийн салбарын статистик мэдээллийн нэгдсэн санг бүрдүүлэх, хөтлөх, хадгалах, ашиглахтай холбоотой зарчмын харилцаа нь хэвээр хадгалагдах болно.

Тус журамд тусгасан төмөр замын тээврийн салбарын статистик мэдээллийн нэгдсэн санг бүрдүүлэх, хөтлөх, хадгалах, ашиглахтай холбоотой ажиллагаа нь, “Төмөр замын тээврийн тухай хууль”, төмөр замын тээврийн нийтлэг багц дүрэм, төмөр замын тээврийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага болон Үндэсний статистикийн хорооноос гаргасан маягт холбогдох эрх зүйн акттай уялдуулан боловсруулсан тул хүний эрх, эрх чөлөө болон өрсөлдөөнийг хязгаарласан, эдийн засаг, нийгмийн, мөн бусад үйл ажиллагаанд саад хориг учруулсан, аливаа хүнд суртал гарах нөхцөл боломж бүрдүүлсэн зохицуулалт байхгүй болно.

“Төмөр замын байгууллагууд харилцан мэдээлэл солилцох журам” нь анх Зам, тээврийн сайдын 2014 оны 10 дугаар сарын 06-ны өдрийн 225 дугаар тушаалын хавсралтаар батлагдаж, Хууль зүй, дотоод хэргийн яам хянан үзэж, нийтээр дагаж мөрдүүлэх шийдвэрийн Улсын нэгдсэн бүртгэлийн 3507 дугаарт бүртгэсэн. Энэхүү журмын зохицуулж байгаа үйл ажиллагааг өнөөгийн байдлаар галт тэрэгний хөдөлгөөн зохицуулалтын нэгдсэн төв, төмөр замын гурван суурь бүтэц журмыг дагаж мөрдөж байгаа тул тушаалыг хэрэгжүүлэхэд шаардлагатай хүний нөөц бүрэлдэн тогтсон бөгөөд дүрмийг нэмэлт зардалгүйгээр зохион байгуулж хэрэгжүүлэх боломжтой.

Захиргааны ерөнхий хуулийн 62 дугаар зүйлийн 62.1-д “Захиргааны хэм хэмжээний актын төслийг тухайн захиргааны байгууллагын цахим хуудас болон мэдээллийн самбарт 30-аас доошгүй хоногийн хугацаанд байрлуулж санал авна.” гэж заасны дагуу журмын төслийг санал авах ажилтны овог нэр, цахим шуудангийн хаяг, утасны дугаарын хамтаар Зам, тээврийн хөгжлийн яамны www.mrtd.gov.mn, “Галт тэрэгний хөдөлгөөн зохицуулалтын нэгдсэн төв” улсын төсөвт үйлдвэрийн газрын www.rtcc.mrtd.gov.mn цахим хуудсанд 2020 оны 02 дугаар сарын 14-нөөс 30 хоногийн хугацаанд байршуулж ил тод, нээлттэй мэдээлсэн. Мөн “Улаанбаатар төмөр зам” ХНН “Монголын төмөр зам”, “Болдтөмөр ерөө гол”, “Төмөр замын дээд сургууль” зэрэг салбарын байгууллагуудруу 2020 оны 03 дугаар сарын 10-ны 03/1039 албан бичгээр санал авахаар хүргүүлж, ирсэн санал зөвлөмжийг судлан холбогдогдох зүйл заалтад агууллагаар нь тусгасан болно.

“Төмөр замын байгууллагууд харилцан мэдээлэл солилцох журам” нь нийтлэг үндэслэл, мэдээлэл солилцох, тайлагнах хүрээ, мэдээллийн сан бүрдүүлэлт, хөтлөлт, хадгалалт, ашиглалт, мэдээллийн санг бүрдүүлэх, хөтлөх, хадгалах, ашиглахад хориглох зүйл, хариуцлага гэсэн 5 бүлэг 25 зүйлтэй, хоёр хавсралттай байсан бол шинэчлэн боловсруулсан журмын төсөл нь 4 бүлэг 13 зүйл 4 хавсралттай.

Журмын шинэчилсэн найруулгын төсөлд 1.3, 1.4 дугаар заалтын утгыг найруулж, 1.5 дугаар заалтын 1.5.2 дээр долоо хоног бүрийн мэдээ авахаар нэмэлтээр оруулж, 2 дугаар бүлэгт тусгагдсан мэдээнүүдийг цэгцлэн 1-р хүснэгт болгон өөрчилж, 3 дугаар бүлэг “хүрээ, мэдээллийн сан бүрдүүлэлт, хөтлөлт, хадгалалт, ашиглалт”, 4 дүгээр бүлэг “мэдээллийн санг бүрдүүлэх, хөтлөх, хадгалах, ашиглахад хориглох зүйл”-ийг нэгтгэж, шинэчлэн найруулсан болно.

Төмөр замын тээврийн нийтлэг багц дүрмийн нөлөөллийн шинжилгээг “Захиргааны ерөнхий хуулийн 61.6-д Нөлөөллийн шинжилгээг Засгийн газрын гишүүн батална.” гэж заасны дагуу хянан баталсан болно.

САЙД

Л.ХАЛТАР

ТӨМӨР ЗАМЫН ТЭЭВРИЙН НИЙТЛЭГ ЖУРМУУДЫГ БАТЛАХ ЭРХ ЗҮЙН ҮНДЭСЛЭЛ

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ТУХАЙ ХУУЛИЙН:

24 дүгээр зүйл. Засгийн газрын гишүүний бүрэн эрх

1. Засгийн газрын гишүүн энэ хууль болон хууль тогтоомжийн бусад актаар олгосон бүрэн эрхтэй. Түүний дотор:

2. Монгол Улсын сайд эрх хэмжээнийхээ асуудлаар хууль, Улсын Их Хурлын тогтоол, Ерөнхийлөгчийн зарлиг, Засгийн газрын тогтоол, тэдгээрээс батлан гаргасан бусад шийдвэрт нийцүүлэн тушаал гаргаж, биелэлтийг хангана.

ЗАХИРГААНЫ ЕРӨНХИЙ ХУУЛИЙН:

68 ДУГААР ЗҮЙЛ. НЭМЭЛТ, ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ БОЛОН ХҮЧИНГҮЙ БОЛСНЫГ БҮРТГЭХ

68.1. Захиргааны хэм хэмжээний актад нэмэлт, өөрчлөлт оруулсан болон хүчингүй болсонд тооцсон тохиолдолд уг шийдвэрийг энэ хуулийн 65 дугаар зүйлд заасан журмын дагуу хянан улсын нэгдсэн бүртгэлд хөдөлгөөн хийж, "Захиргааны хэм хэмжээний актын эмхэтгэл"-д нийтлэнэ.

68.2. Улсын нэгдсэн бүртгэлд бүртгэгдсэн захиргааны хэм хэмжээний акт эрх зүйн зөрчилтэйн улмаас энэ хуульд заасан журмын дагуу хүчингүй болсон бол хуулиар тусгайлан эрх олгогдсон захиргааны байгууллага энэ тухай албан бичгийг хүчингүй болгосон захиргааны хэм хэмжээний актын хуулбарын хамт хууль зүйн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагад ажлын гурван өдөрт багтаан хүргүүлнэ.

69 ДҮГЭЭР ЗҮЙЛ. ХЯНАЛТ-ШИНЖИЛГЭЭ, ҮНЭЛГЭЭ

69.1. Хуулиар тусгайлан эрх олгогдсон захиргааны байгууллага өөрийн эрхлэх асуудлын хүрээнд хүчин төгөлдөр үйлчилж байгаа захиргааны хэм хэмжээний актад жил бүр хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ хийж, хэрэгжилтийн явц, үр дүнгийн тайланг цаашид авах арга хэмжээний талаарх саналын хамт хууль зүйн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагад хүргүүлнэ.

69.2. Хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ хийх ажлыг хууль зүйн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага мэргэжил, арга зүйн удирдлагаар хангана.

69.5. Засгийн газрын бүтэц, бүрэлдэхүүн, төрийн захиргааны байгууллагын тогтолцоо, бүтцэд өөрчлөлт орсон тохиолдолд хууль зүйн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага холбогдох байгууллагатай хамтран тухайн салбарт мөрдөгдөж байгаа захиргааны хэм хэмжээний актын талаар өөрчлөлт орсноос хойш зургаан сарын дотор шаардлагатай арга хэмжээг авч хэрэгжүүлнэ.

69.6. Хууль зүйн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага тодорхой салбарыг сонгон хуулиар тусгайлан эрх олгогдсон захиргааны байгууллагын гаргасан захиргааны хэм хэмжээний актад хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ хийж болно.

ТӨМӨР ЗАМЫН ТЭЭВРИЙН ТУХАЙ ХУУЛИЙН:

15 дугаар зүйл.Төмөр замын тээврийн нийтлэг багц дүрэм

15.1.Төмөр замын тээврийн нийтлэг багц дүрмээр дараахь журмыг тогтооно:

15.1.1.төмөр замын техник ашиглалтын журам;

15.1.2.төмөр замын дохиолол холбооны журам;

15.1.3.галт тэрэгний хөдөлгөөний удирдлагын журам;

15.1.4.төмөр замын тээвэр дэх осол, гологдлыг судлан бүртгэх журам;

15.1.5.төмөр замаар ачаа тээвэрлэх журам;

15.1.6.төмөр замаар зорчигч, тээш, ачаан тээш тээвэрлэх журам;

15.1.7.төмөр замын тээвэр зуучлалын үйл ажиллагааны журам;

15.1.8.галт тэрэгний зурмаг зохицуулалтын журам;

15.1.9.суурь бүтэц ашиглуулах журам, тариф тогтоох аргачлал;

15.1.10.төмөр замын тээврийн аюулгүй байдалтай холбоотой зарим объект, үйл ажиллагаанд гэрчилгээ олгох журам;

15.1.11.төмөр замын аюултай бүс, төмөр замын зурвас газар, аюулгүйн бүсэд төмөр замын болон бусад объект байрлуулах, үйлдвэрлэл, үйлчилгээ явуулах, нэвтрэх журам;

15.1.12.Монгол Улсын хилээр нэвтэрч буй хөдлөх бүрэлдэхүүний бүртгэл хөтлөх, хүлээлцэх журам;

15.1.13.галт тэрэгний хөдөлгөөнтэй шууд холбоотой ажилтны сахилгын тусгай журам, ажлын цагийн хуваарь, хөдөлмөрийн нөхцөл;

15.1.14.холбогдох төрийн захиргааны төв байгууллагатай хамтран баталсан төмөр замын мэргэжилтэй ажилтныг бэлтгэх, сургалт явуулах, мэргэжлийн шалгалт авах журам;

15.1.15.суурь бүтэц, нийтийн болон дагнасан хэрэглээний зам ашиглах, суурь бүтэц эзэмшигч, тээвэрлэгч хоорондын хамтран ажиллах болон тээвэрлэлтийн үйлчилгээ үзүүлэх гэрээний үлгэрчилсэн загвар;

15.1.16.төмөр замын байгууллагууд харилцан мэдээлэл солилцох журам.

28 дугаар зүйл.Төмөр замын гармыг ашиглах дэглэм

28.1.Төмөр замын гармыг нээх, ашиглах, хаах, хамгаалалтын дохио, тэмдэг, төхөөрөмжөөр тоноглох, засварлах, түүнчлэн төмөр замын гармын зэрэглэл тогтоох журмыг төрийн захиргааны төв байгууллага цагдаагийн байгууллагатай зөвшилцөн батална.